Sprawozdanie

Dyrekcji Państwowego Gimnazjum im. Króla Kazimierza Jagiellończyka

w KOŁOMYI

:-: :-: za rok szkolny :-: :-:

1930|31.

KOŁOMYJA, w czerwcu 1931 r.

Z drukarni A. Kisielewskiego w Kołomyi.

Sprawozdanie

Dyrekcji Państwowego Gimnazjum
im. Króla Kazimierza Jagiellończyka

w KOŁOMYI

:-: :-: za rok szkolny :-: :-:

1930/31.

KOŁOMYJA, w czerwcu 1931 r.

Z drukarni A. Kisielewskiego w Kołomyi.

Dnia 3 września 1930 r. zmarł nagle nauczyciel

bł. p. Izydor Lichtmann

w 48 roku życia, a 9 pracy nauczycielskiej.

Pamięci Zmarłego poświęcił Dyrektor na posiedzeniu Rady Pedagogicznej następujące słowa:

„W bł. p. Izydorze Lichtmannie stracił Zakład dobrego i rzetelnego pracownika, Grono nauczycielskie serdecznego, miłego i uczynnego kolegę, a młodzież dobrego opiekuna i przyjaciela, który rozumiał młodzieńczą duszę swych wychowanków, odczuwał ich dolę i niejedną łzę otarł.

Zgon Jego wzbudził ogólny żal nietylko u nas w szkole, lecz także w kołach rodzicielskich i stowarzyszeniach humanitarnych, których Zmarły był czynnym współpracownikiem.

Cześć Jego pamięci!"

Rok szkolny 1930/31.

I. Skład Grona nauczycielskiego.

A.

1. **Boroń Stanisław,** dyrektor, zastępca przewodniczącego Rady Szkolnej powiatowej, prezes T-wa Polsk. Bursy Ludowej.

B. Nauczyciele etatowi.

2. **Bachmann Piotr**, profesor, uczył jęz. niem. w kl. IIb, VIb, VIIa, VIIb, VIIIb — tygod. 19 lekcyj ; opiekun kl. VIb, zawiadowca bibljoteki niem. dla uczniów.
3. **Barabasz Juljan,** nauczyciel, uczył jęz. polsk. w kl. IIa, jęz. niem. w kl. IVa, IVb, Vb, VIa — tygod. 20 lekcyj; opiekun kl. IVa.
4. **Bobin Jan,** profesor, uczył hist. w kl. IVa, Va, VIa, VIIa, VIIIa — tygod. 19 lekcyj ; opiekun kl. VIa i zawiad. zbior. dla nauki historji i bibljot. podręczników dla ubogich uczn.
5. **Brandes Zalkie,** nauczyciel, uczył rel. mojż. w kl. I - VIII— tygod. 18 lekcyj, był zatrudniony także w państw. gimnaz. II (2 lekcje tygod.).
6. **Dębski Henryk,** profesor, uczył jęz. łac. w kl. VIa, VIIa, VIIb, VIIIa — tygod. 19 lekcyj; kurator Koła LOP. uczniów i Koła abstynentów.
7. **Ehrlich Walerjan,** nauczyciel, uczył matem. w kl. III, Va, Vb, VIIa, VIIb, VIIIb — tygod. 21 lekcyj; opiekun kl. VIIa.
8. **Grodecki Bolesław**, nauczyciel, uczył rysunku w kl. I, IIa, IIb, III i nadobowiązkowo w kl. IVab, Vab, VIab, VIIab, VIIIab, a nadto od 16 kwietnia 1931 robót ręcznych w kl. I — tygod. 16 lekcyj; zawiadowca zbiorów dla nauki rysunku.
9. **Ks. Karczewski Jan**, nauczyciel, uczył rel. rzym. - katol. w kl. I — VIII — tygod. 24 lekcyj i wygłaszał jedną egzortę.

10. **Kobierski Roman**, profesor, uczył jęz. polsk. w kl. IVa, Vb, VIa, VIIb, VIIIb — tygod. 20 lekcyj; opiekun kl. VIIb.

11. **Korzeniowski Jan**, nauczyciel, uczył śpiewu w kl. I, IIa, II b, III, nadobow. w kl. IV ab, V ab, VI ab, VII ab, VIII ab, ćwiczeń cielesnych w kl. II a, II b, śpiewu kościelnego, gry i orkiestry — tygod. 29 lekcyj.

12. **Lubczyński Zygmunt**, nauczyciel, uczył ćwiczeń cielesnych w kl. III, IV a, IV b, V a, V b, VI a, VI b, VIII a, VIII b, tygodn. 21 lekcyj, prowadził gry i zabawy w kl. IV--VIII (3 godz.) i opiekował się hufcem szkolnym (4 g.).

13. **Oszywa Edmund**, nauczyciel, uczył historji w kl. V b, VI b, VII b, VIII b — tygod. 16 lekcyj, nadto był zatrudniony w państw. gimnazjum II (6 lekcyj), był opiekunem kl. V b i kuratorem samorządu szkolnego.

15. **Pastuszenko Jan**, nauczyciel, uczył do 15 kwietnia 1931 robót ręcznych w kl. I, II a, II b, III, (kl. I i III dzieliły się na 2 oddziały) — tygod. 20 lekcyj, nadto był zatrudniony w państw. gimn. II (6 lekcyj). Od dnia 16 kwietnia 1931 miał urlop.

16. **Przygodzki Józef**, nauczyciel, uczył jęz. polsk. w kl. I, V a, VI b, VII a, VIII a — tygod. 20 lekcyj, zawiadowca bibljoteki polskiej dla uczniów i opiekun drużyny harcerskiej.

17. **Schweitzer Izydor**, nauczyciel, uczył fizyki w kl. III, VIIa, VIIb, (klasa III dzieliła się na dwugodzinne ćwiczenia na 2 oddziały dwa razy, a klasy siódme raz w tygodniu) — tygod. 21 lekcyj i był opiekunem kl. III.

18. **Spólnicki Michał**, profesor, miał urlop płatny celem pełnienia obowiązków kierownika pryw. gimnazjum koed. z polskim językiem nauczania w Horodence.

19. **Stiefel Wilhelm**, nauczyciel, uczył przyrodoznawstwa w kl. I, IIa, IIb, IVa, IVb, Va, Vb (klasy IVa i IVb były podzielone na 2 oddziały), matem. w kl. I — tygod. 22 lekcyj, od 16 kwietnia 1931 udzielał nadto robót ręcznych w kl. IIa, IIb—tygod. 4 lekcje; zawiadowca pracowni biologicznej i przyrod. bibljoteki uczniów; opiekun drużyny harcerskiej.

20. **Szypajło Roman**, profesor, uczył matematyki w kl. VIb, VIIIa, fizyki w kl. VIIIa, VIIIb (każda z klas ósmych dzieliła się na dwugodzinne ćwiczenia raz w tygodniu na 2 oddziały) — tygod. 18 lekcyj; opiekun kl. VIIIa i zawiadowca zbiorów do nauki fizyki i chemji.

21. **Dr. Wagmann Samuel**, profesor, uczył jęz. niem. w kl. I,

Va, VIIIa, propedeutyki filoz. w kl. VIIIa, VIIIb, — tygod. 19 lekcyj; opiekun kl. Va.

22. **Wojciechowski Mikołaj,** nauczyciel, uczył matem. w kl. IIa, IVa, IVb. fizyki w kl. VIa, VIb (klasy szóste dzieliły się na dwugodzinne ćwiczenia raz w tygodniu na dwa oddziały) — tygod. 22 lekcyj; opiekun kl. IIa.

23. **Zaczek Szczepan,** nauczyciel, uczył jęz. łac. w kl. IVb, Va — tygod. 11 lekcyj; przez cały rok szkolny pomoc. kancel. (7 godz. tygod.); zawiadowca bibljoteki dla nauczycieli.

24. **Zadorożny Michał,** nauczyciel, uczył jęz. łac. w kl. IVa, Vb, VIb, VIIIb — tygod. 20 lekcyj; opiekun kl. VIIIb, kurator czytelni uczniowskiej.

C. Nauczyciele kontraktowi.

25. **Jasiak Józef,** nauczyciel kontraktowy, uczył jęz. polsk. w kl. III, IVb — tygod. 8 lekcyj; nadto był zatrudniony w państw. gimnazjum II (tyg. 11 lekcyj); był opiekunem kl. IVb i naczelnym redaktorem miesięcznika samorządu szkolnego „Nasza niwa".

26. **Krężel Stefan,** nauczyciel kontraktowy, uczył jęz. polsk. w kl. IIb, hist. w kl. I, IIa, IIb, IVb — tygod. 13 lekcyj; nadto był zatrudniony w państw. gimnazjum II (tyg. 5 lekcyj); był opiekunem kl. IIb.

27. **Schmuck Adam,** nauczyciel kontraktowy, uczył geografji w kl. I, IIa, IIb, III, IVa, IVb, Va, Vb, VIa, VIb, ćwiczeń cielesnych w kl. I — tygod. 23 lekcyj, prowadził gry i zabawy w kl. I—III (3 godz.); był opiekunem kl. I.

D. Nauczyciele przydzieleni.

28. **Kowalów Juljan,** nauczyciel w państw. gimnazjum II, uczył w tut. zakładzie jęz. niem. w kl. IIa, III, jęz. ruskiego w kl. I, IIa, IIb, III — tygod. 14 lekcyj.

29. **Strażnyk Jan,** nauczyciel w państw. gimnazjum II, uczył tu matem. w kl. IIb, VIa — tygod. 7 lekcyj.

30. **Kornand Maksymiljan,** nauczyciel w państw. gimnazjum II, uczył tu ćwiczeń cielesnych w kl. VIIa, VIIb — tygod. 6 lekcyj.

E. Praktykanci.

31. **Gadziński Teofil,** kandydat stanu nauczycielskiego, odbywał praktykę przedegzaminową w nauce historji w kl.

Vb, VIIIb — tygod. 7 lekcyj pod kierownictwem naucz. Oszywy (Kuratorjum Okr. Szk. Lw. 25 września 1930 r. Nr. II — 12822/30).

32. **Seidmann Michał,** kandydat stanu nauczycielskiego, odbywał praktykę przedegzaminową w nauce matematyki w kl. VIb i VIIIa — tygod. 6 lekcyj pod kierownictwem prof. Szypajły (Kuratorjum Okr. Szk. Lw. 5 września 1930 Nr. II — 9029/30).

F. Personel higjeniczny.

33. **Gumiński Witold,** dr. wszech nauk lekarskich, lekarz szkolny, pełnił nadzór higjeniczno-lekarski w 15 godzinach tygodniowo.

34. **Silber Dora,** kontraktowy lekarz dentysta, prowadziła poradnię dentystyczną dla uczniów tut. zakładu tygod. 10 godzin. Z poradni korzystała także młodzież państw. Gimnazjum II i państw. Seminarjum naucz. żeńskiego, państw. Szkoły Przemysłu drzewnego i państw. Szkoły szewskiej.

II. Zmiany i ruch w Gronie nauczycielskiem w ciągu roku szkolnego 1930/31.

Przybyli:

1. **Ehrlich Walerjan,** jak pod L. 7, przeniesiony z dniem 17. września 1930 na własną prośbę z państw. Gimnazjum w Zbarażu do tut. zakładu (Kuratorjum Okręgu Szk. Lw. 12|VII 1930 Nr. II — 8662|30). Służbę objął dnia 1 września 1930.

2. **Ks. Karczewski Jan,** jak pod L. 9, zatrudniony w tut. zakładzie w charakterze nauczyciela kontraktowego na podstawie pisma Kuratorjum Okr. Szk. Lw. z dnia 21 października 1930 Nr. II — 11853|30, a dekretem Kuratorjum Okr. Szk. Lw. z dnia 27 stycznia 1931 Nr. II—107|31 mianowany z dniem 1 lutego 1931 nauczycielem tut. zakładu. Służbę objął dnia 1 września 1930.

3. **Pastuszenko Jan,** jak pod L. 15, dekretem Kuratorjum Okr. Szk. Lw. z dnia 8 września 1930 Nr. II — 9670|30 mianowany z dniem 1 września 1930 nauczycielem tut. zakładu. Służbę objął dnia 24 września 1930.

4. **Schweitzer Izydor,** jak pod L. 17, przeniesiony z dniem

15 września 1930 na własną prośbę z państw. Gimnazjum I w Samborze do tut. zakładu (Kuratorjum Okr. Szk. Lw. 17|IX 1930 Nr. II — 12736|30). Służbę objął dnia 10 września 1930.

5. **Dr. Wagmann Samuel,** jak pod L. 21, przeniesiony z dniem 1 września 1930 na własną prośbę z państw. Gimnazjum II w Kołomyi do tut. zakładu (Kuratorjum Okr. Szk. Lw. 12|VII 1930 Nr II — 6666|30). Służbę objął dnia 1 września 1930.

6. **Jasiak Józef,** jak pod L. 25, zatrudniony w tut. zakładzie w charakterze nauczyciela kontraktowego na podstawie pisma Kuratorjum Okr. Szk. Lw. z dnia 18 września 1930 Nr. II 12297/30. Służbę objął dnia 23 września 1930.

7. **Schmuck Adam,** jak pod L. 27, zatrudniony w tut. zakładzie w charakterze nauczyciela kontraktowego na podstawie pisma Kuratorjum Okr. Szk. Lw. z dnia 25 sierpnia 1930 Nr. II — 6329|30. Służbę objął dnia 1 września 1930.

8. **Silber Dora,** jak pod L. 34, zatrudniona w tut. zakładzie w charakterze kontraktowej lekarki dentystki na podstawie pisma Kuratorjum Okr. Szk. Lw. z dnia 20 listopada 1930 Nr. 0-2035|30. Służbę objęła 2 stycznia 1931.

Ubyli:

1. **Ks. Chłopecki Romuald,** profesor, przeniesiony z dniem 31 sierpnia 1930 na własną prośbę w stan spoczynku na podstawie pisma Kuratorjum Okr. Szk. Lw. z dnia 2 sierpnia 1930 Nr. II-10538|30.

2. **Lichtmann Izydor,** nauczyciel, zmarł dnia 3 września 1930.

3. **Michajluk Stefan,** nauczyciel, przeniesiony z dniem 1 sierpnia 1930 na równorzędne stanowisko do gimnazjum państw. im. Kazimierza Wielkiego w Zduńskiej Woli na podstawie zarządzenia Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 25 czerwca 1930 Nr. II-12988|30. (Pismo Kuratorjum Okr. Szk. Lw. z dnia 3 lipca 1930 Nr. II-8805|30).

4. **Schweitzer Izydor,** nauczyciel, przeniesiony z dniem 1 września 1930 na własną prośbę do gimnazjum państw. im. A. Mickiewicza w Samborze na podstawie pisma Kuratorjum Okr. Szk. Lw. z dnia 12 lipca 1930 Nr. II-5003|30.

5. **Stroynowska Zofja,** nauczyciel kontraktowy, uwolniona od pełnienia obowiązków w tut. zakładzie z dniem 31 sierpnia 1931, a zatrudniona w tym samym charakterze

w II państw. seminarjum naucz. żeńskiem w Przemyślu na podstawie pisma Kuratorjum Okr. Szk. Lw. z dnia 18 sierpnia 1930 Nr. I-K.N.-4283/30.

6. **Ks. Kowalczyk Antoni**, nauczyciel kontraktowy, na własne żądanie uwolniony od pełnienia obowiązków służbowych w tut. zakładzie z dniem 31 lipca 1931.

III. Pomieszczenie zakładu.

Zakład mieści się w dwupiętrowym budynku rządowym przy ul. Mickiewicza l. 3 (Nr. telefonu 137). Prócz 14 sal na klasy jest w budynku osobna sala dla nauki rysunku, ubikacja dla lekarza szkolnego, pokój na poradnię dentystyczną. Zbiory do nauki fizyki i chemji zajmują dwie ubikacje, z któremi łączy się osobna sala na pracownię fizyczną i sala na pracownię chemiczną. Tę ostatnią zrobiono w miesiącu wrześniu 1930 z części korytarza. Na pracownię biologiczną brakuje osobnego pomieszczenia, to też urządzono ją w obszernej sali gabinetu przyrodniczego. Ponadto w budynku znajduje się pokój komisyjny, ubikacja na zbiory geograficzne i sala na bibljotekę nauczycielską. Dwie ubikacje, opróżnione przez woźnego szkolnego, użyto na slöjd i świetlicę harcerską; w tych ubikacjach w porze zimowej prowadzono dożywianie uczniów.

W bieżącym roku szkolnym wstawiono nowe okna podwójne na korytarzu pierwszego piętra i w klatce schodowej.

Obok budynku jest duże boisko, na którem się wznosi osobny budynek z wielką salą gimnastyczną. Z boiska korzysta także młodzież gimnazjum ruskiego, które mieści się tuż obok pod jednym dachem z gimnazjum polskiem.

W budynku znajduje się mieszkanie dla dyrektora i dla woźnego zakładu.

Służba szkolna.

Marcinowski Mikołaj, starszy woźny XIII d stop. płacy.

Ryczek Walenty, woźny XV b stopnia płacy.

Hawrylewicz Piotr, woźny kontraktowy XVI a stop. płacy.

Pruss Michał, starszy woźny XIII d stop. płacy, przeniesiony z dniem 31 października 1930 na własną prośbę w stan spoczynku na podstawie pisma Kuratorjum Okr. Szk. Lw. z dnia 21 października 1930 Nr. II 12524/30.

IV. Nauka.

A) KRONIKA ZAKŁADU

Rok szkolny 1930/31 rozpoczęto uroczystem nabożeństwem dnia 2 września 1930.

Zakład jest typu humanistycznego (III z łaciną od kl. IV bez języka greckiego) od r. 1920/21.

Zakład liczył 8 klas w 14 oddziałach. Klasy I i III miały po jednym oddziale, inne po dwa oddziały.

Pastuszenko Jan, nauczyciel tut. zakładu, brał udział w wojewódzkim kursie modelarstwa lotniczego w czasie od 20—30 października 1930.

W dniu 4 listopada 1930 W. P. Rudolf Kalafarski, urzędnik O. R. Kuratorjum Okr. Szk. Lw., przeprowadził kontrolę gospodarki i rachunkowości w tut. zakładzie.

Dnia 16 grudnia 1930 bawił w zakładzie celem zbadania stosunków zdrowotnych naczelnik biura higjeny szkolnej w Kuratorjum Szk. Lw., J.W. Pan Dr. Józef Pisz.

Naucz. Jasiak Józef w czasie od 11 do 20 grudnia 1930, a dyrektor Boroń Stanisław i profesor Kobierski Roman od 12 do 21 stycznia 1931 brali udział na Kursie polonistycznym we Lwowie, urządzonym przez Kuratorjum Okr. Szk. Lw.

W dniach 19 do 24 stycznia 1931 bawił w tut. gimnazjum Wizytator Kuratorjum Okr. Szk. Lw. JW. Pan Władysław Probulski celem przeprowadzenia lustracji zakładu.

Pierwsze półrocze zakończono 31 stycznia 1931 i w tym dniu po lekciach szkolnych rozdano świadectwa szkolne.

Drugie półrocze rozpoczęto dnia 4 lutego 1931.

Dnia 15 i 16 maja 1931 Dyrektor zakładu brał udział w konferencji dyrektorów we Lwowie, urządzonej staraniem Kuratorjum Okr. Szk. Lw.

W dniach 23 i 24 maja 1931 prof. Szypajło i Wojciechowski wzięli udział w zjeździe przyrodników ukraińskich we Lwowie.

W dniach 24—29 maja 1931 naucz. Kowalów brał udział w kursie języka ruskiego we Lwowie.

Rok szkolny zakończono dnia 27 czerwca 1931 uroczystem nabożeństwem, po którem uczniom rozdano świadectwa i wpisano ich do klas następnych na rok szkolny 1931/32.

B) POMOCE NAUKOWE.

Inwentarz bibljoteki nauczycielskiej liczy 1976 numerów w 2672 tomach.

Inwentarz bibljoteki dla uczniów zawiera 1935 numerów w 2713 tomach, a mianowicie: a) dział polski (beletrystyka i literatura) 906 dzieł, b) niemiecki 544 dzieł, c) historyczny 172 dzieł, d) geografji 78 dzieł, e) przyrodoznawstwa 149 dzieł, f) fizyki 64 dzieł, g) kultury 14 dzieł, h) dział różnych 8 tomów.
Bibljoteka podręczna Dyrektora zawiera 34 dzieł.
Bibljoteka ubogich ma 104 dzieł w 203 tomach.
Gabinet przyrodniczy ma 794 okazów i 562 obrazów.
Gabinet do nauki fizyki liczy 476 przyrządów i 54 obrazów.
Gabinet geogr.-hist. ma 142 map, 10 globusów i 164 obrazów.
Do nauki śpiewu zakład posiada fisharmonję i zbiorek nut.
Do ćwiczeń cielesnych i gier ruchowych służy 50 przyrządów.

Gabinet lekarza szkolnego ma potrzebne utensilja i 11 instrumentów lekarskich.

Poradnia dentystyczna, kompletnie urządzona, posiada fotel wraz z odpowiedniemi przyrządami.

Z epidiaskopu, który zakupiono w r. 1928/29, korzysta się w miarę potrzeby przy nauce poszczególnych przedmiotów. Przy pomocy epidiaskopu propaguje lekarz szkolny zasady higjeny przez okazywanie odpowiednich obrazów

C) PRZEDMIOTY NADOBOWIĄZKOWE.

Nauki rysunku udzielał naucz. Grodecki w kl. IV. — 20 ucz., w kl. V i VI — 25 ucz. i w kl. VII i VIII — 23 ucz.

Nauki śpiewu udzielał naucz. Korzeniowski w kl. IV i V — 17 ucz., w kl. VI i VII — 15 ucz., w kl. VIII — 9 ucz.

Nauki gry na instrumentach udzielał naucz. Korzeniowski dla uczniów od kl. I—VII.

V. Wychowanie.

Grono nauczycielskie harmonijnie pracowało nad wychowaniem pełnego człowieka przez równomierne kształcenie duszy i ciała wychowanków. Do momentów wychowawczych, jakich dostarczała nauka szkolna, dołączono pracę w kółkach i instytucjach, przyczem starano się wyzyskać naturalne zainteresowania młodzieży z uwzględnieniem wieku i środowiska. Zgodnie z tem zwrócono uwagę na wychowanie religijne, obywatelskie i towarzyskie, pomyślano o wyrobieniu uczuć altruistycznych, a przy organizowaniu kółek naukowych miano na oku nie tyle pogłębianie samej nauki, ile raczej wykorzystanie zamiłowań uczniów do poszczególnych działów pracy. Uważając wartość maksymy „mens sana in corpore sano“, troszczono się o ra-

cjonalne wychowanie fizyczne, praktyczny zaś patrjotyzm i zrozumienie państwowości naszej pogłębiali uczniowie przez liczny udział w harcerstwie, w hufcach P. W. i przez poznawanie na licznych wycieczkach ziemi ojczystej, jej mieszkańców i ich kultury.

Czasopismo uczniów „Nasza Niwa".

Myśl wydawania gazetki uczniów, którąby była wiernem odzwierciedleniem życia szkolnego i zamiłowań, drzemiących w duszy ucznia, rzucona przez pana Dyrektora, znalazła zainteresowanie nietylko wśród nauczycieli, lecz przedewszystkiem wśród uczniów. Z zapałem wzięła się młodzież do pracy. Na jednem z posiedzeń wybrano Komitet redakcyjny z ucz. Błażyńskim, jako redaktorem naczelnym. Opiekunem czasopisma został naucz. Jasiak.

Komitet zdawał sobie sprawę z trudności, jakie piętrzyły się w zrealizowaniu upragnionego celu. Młodzież i zapał uczniów zwyciężyły, bo już 10 kwietnia 1931 wyszedł z druku Nr. 1 „Naszej Niwy", w nakładzie 200 egz. Chodziło Komitetowi o to, by czasopismo było wiernem odźwierciedleniem życia szkolnego, a zarazem odbiciem regjonalizmu na Pokuciu.

By wciągnąć do współpracy także uczniów klas najniższych, Komitet stworzył specjalny „Kącik dla młodych". To też największa liczba odbiorców była wśród najmłodszych.

Komitet wszedł w kontakt z innemi szkołami w Kołomyi, by zdobyć większą liczbę abonentów i stać się niejako platformą i wyrazem wszelkich przejawów życia szkolnego w Kołomyi. To też Nr. 3 pojawił się już w nakładzie 300 egz.

Ponieważ czasopismo nasze spotkało się z przychylną krytyką miejscowej i lwowskiej prasy, a przedewszystkiem znalazło poparcie materjalne i moralne u samego P. Dyrektora Zakładu, mamy nadzieję, że w przyszłym roku szkolnym zdobędzie sobie naczelne miejsce wśród prasy miejscowej.

Zaznaczyć wypada, że „Nasza Niwa" stała się zczasem organem samorządu szkolnego w naszym zakładzie.

Komitet Redakcyjny.

„Nasza Niwa" w dotychczasowych numerach zamieściła sporo wiadomości z życia zakładu. To też poniżej podaje się niektóre z nich zamiast odnośnego sprawozdania Dyrekcji.

Od uczniów.

Nasza rzeczywistość państwowa: W dniu 29. marca 1931 Marszałek **Polski** na **polskim** okręcie przybył ze słonecznej Madery do **polskiego** portu.

Komitet Redakcyjny.

1. Samorząd, kółka naukowe.

a) Samorząd szkolny.

Tegoroczną naszą pracę skończyliśmy. Spoglądamy wstecz i patrzymy na to, cośmy uczynili. Walczyliśmy z najrozmaitszemi przeszkodami i z trudem je pokonywaliśmy. Nie mamy jeszcze wszystkich przeszkód poza sobą — wiele nas czeka pracy na drugi rok, jednak krok, jaki zrobiliśmy, ma pewne znaczenie.

Tego roku na ogólnem zebraniu wójtów wyłoniono Zarząd główny, który wziął na siebie przedewszystkiem zadanie oswojenia współuczniów z ideą samorządu, przekonania ich o jego konieczności; niestety, do końca roku spotykaliśmy się jeszcze z brakiem zrozumienia idei i poszanowania samorządu (kl. VIIb, Va). Jednak w innych klasach samorząd wzbudza nietylko poszanowanie, ale i zapał i poczucie dumy z własnych poczynań.

Gminy starały się zapewnić porządek w klasie podczas godzin nauki i przerw; w tym celu wyznaczano stale dyżurnych (wszystkie klasy).

Zarządy gmin poszczególnych urządzały również herbatki, na które zapraszano pp. profesorów (kl. VIIb, Vb, IVb, III, IIa, IIb) i gdzie mile spędzano wieczory. Dość często jawili się także rodzice uczniów. Gminy inicjowały zakładanie kółek naukowych, a nawet popierały je finansowo (kl. VIa, VIb.), jak również rozrywki szachowe (kl. VIIa, VIIb, Vb), zawody łyżwiarskie (kl. Vb), zawody w piłkę nożną (kl. IIa. IIb). Staraniem gmin odbywały się wycieczki a to: do Worochty, Podleśniowa i na Chomiak (kl. VIIb, VIb), do Zaleszczyk (kl. VIIa, VIIb), do Kniaźdwora, Szeparowiec i Słobody Rungurskiej (kl. Vb), do Kut (kl. IIa.), IVb do Kosmacza, do Horodenki (VIIa, b), do Diatkowiec (VIIa, b), do Werbiąża Niżnego (VIIa,b).

Gmina usprawiedliwiała w niektórych wypadkach absencje uczniów (kl. VIIa, Vb), starała się stworzyć samopomoc uczniowską w nauce (kl. VIb, Vb, VIIa) i wpływała na zmniejszenie absencyj szkolnych.

Najwzorowiej prowadzono gminę w klasie Vb, gdzie zarząd wybierano 3 razy do roku. Gmina ta ma za patrona Pierwszego Marszałka Polski J. Piłsudskiego i zakupiła z własnych funduszów Jego portret. Gmina ta była najbardziej żywotną z wszystkich i miała najwięcej inicjatywy.

Trzeba podnieść z uznaniem wysiłki gmin i samorządu w celu usunięcia tarć i antagonizmu między uczniami Żydami i Polakami. W tej dziedzinie zrobiono bardzo wiele. Urządzano odpowiednie pogadanki w klasach i na zebraniach wójtów. Doprowadzono do tego, że tarcia narodowościowe, jakie widzimy u dorosłych, są znacznie złagodzone, a nawet zupełnie usunięte w niektórych klasach naszego Zakładu; w kl. VIIa i Vb stosunki między Żydami i Polakami są nawet serdeczne.

Naogół samorząd jest najlepiej postawiony w wyżej wspomnianej kl. Vb i kl. VIIa — najgorzej w klasie Va i VIIb, w tej ostatniej gmina została nawet rozwiązana.

Kuratorem samorządu w naszym zakładzie jest p. prof. Edmund Oszywa, któremu na tem miejscu pozwalamy sobie złożyć podziękowanie za serdeczną i troskliwą opieką nad naszym samorządem.

Z otuchą tedy możemy za dwa miesiące przystąpić do dalszej pracy nad rozbudową naszego samorządu.

Schulbaum VIIb.

b) Sprawozdanie z działalności kółek.

„Kółko polonistyczne" kl. VIII A.

Podobnie jak w latach poprzednich, tak i tego roku zawiązało się i działało w kl. VIII a „Kółko polonistyczne" pod kierownictwem p. prof. Przygodzkiego. — W każdą niedzielę po nabożeństwie zbierali się uczniowie w sali szkolnej, celem wysłuchania referatu. Referaty miały na celu nie tyle pogłębienie nauki szkolnej, ile raczej wypełnienie treścią upodobań uczniów w dziedzinie literatury polskiej i wdrażanie ich do wzajemnej wymiany zdań podczas dyskusji po referatach. Cel ten starał się osiągnąć kierownik kółka przez przyzwyczajenie uczniów do krótkich referatów o interesującej treści i przez wciąganie uczestników do dyskusji.

Referaty wygłosili:

Axelrad: — Król-Duch Słowackiego.
Damm: — Do autora 3-ch psalmów.
„ „ — Kasprowicz, poeta cierpienia.

Hessel: — Krasińskiego Przedświt.
„ „ — Cyprjan Norwid.
„ „ — Żeromski a Reymont.
Lachs — Słowackiego Genezis z Ducha.
„ „ — Rozwój komedji pofredrowskiej.
Rozmarin — Krasińskiego Trzy psalmy.
Richter — Dramat polski doby współczesnej.
Schauder — Ideologja „Ludzi bezdomnych".
Slipecki — Adam Asnyk.
Zabojski — Humor Prusa.

Zabojski VIII a.

Klasa VIII b.

Bachmann — Ideały i filozofja Asnyka.
Barabasz — Stanowisko Adama Asnyka w literaturze polskiej.
Eltis — Powieść polska w rozwoju historycznym.
Funkenstein — Przedświt.
Huczneker — Pogląd na świat w „Królu Lirze" C.K. Norwid.
Kramer — Psalmy przyszłości.
Rapp — Różnica ideologji Słowackiego i Krasińskiego.

Kółko fizyczno—chemiczne.

W ciągu roku szkolnego wygłosili uczniowie klas III, VIIa,b. następujące referaty :

Kl. III.

Baran — Kolej żelazna.
Eisner — Jan Keppler.
Funkenstein — Galileusz.

Kl. VII a.

Błażyński — Życie organiczne wszechświata w świetle teoryj nauk.
Senensieb — Teorja względności.
Lachs — Dynamika.
Pordes — Teorja świata.
Obuchowicz — Fotografja.
Holder — Fizyka w starożytności i średniowieczu.
Baranowski — Skutki alkoholu.

Kl. VII b.

Specht — Michał Faraday.
Schulbaum — Radjotechnika.
Hargesheimer— Wodór i tlen.

Opiekunem kółka jest p. prof. Schweitzer. Po referatach wywiązywała się ożywiona dyskusja.

Błażyński VII a.

Kółko miłośników przyrody.

Kółko przyrodników założył w maju 1930 r. p. profesor Stiefel i jest jego opiekunem. Kółko zajmowało się pracownią biologiczną i ogrodami szkolnemi. — Skarbnik zbierał składki miesięczne po 10 — 30 gr. od ucznia. Przewodniczący koła K. Budzianowski z kl. Va wyznaczał dyżurujących do hodowli w pracowni i ogrodach. Bibljotekarz kupował książki, czasopisma i wypożyczał je uczniom. Bibljoteka koła przyrodników liczy 68 tomów i 5 czasopism. koło jest członkiem Tow. nauk. im. Kopernika i Ligi Ochrony Przyrody. Członkowie koła urządzili kilka wycieczek celem zaopatrzenia hodowli w okazy roślin i zwierząt.

Uczniowie klasy Va wygłosili następujące referaty :

Ruman — O nikotynie.
Spiegel — O Pasteurze.
Szatkowski — O pielęgnowaniu zębów.
Kołt — O witaminach.
Kisielewski — O pasorzytach krwi.
Ruman — O chorobach zakaźnych.
Bückel — O gruźlicy.
Batsch — O alkoholiźmie.
Budzianowski — O higjenie ucha.

Z klasy Vb wygłosili :

Tylny I. — Higjena ucha.
Neider N. — O witaminach.
Stark — O nikotynie.
Reischer — O gruźlicy.
Petruszewicz T. — Higjena pracy umysłowej.
Stark M. — Higjena zębów.
Petrusiewicz F. — Żywienie i pożywienie.
Neider N. — Higjena wycieczek.

Ponadto p. prof. Dębski wygłosił odczyt: „O hodowli roślin cebulkowych“, a p. prof. Stiefel: „Ochrona pożytecznych ptaków.“

Budzianowski Va.

Precz z nikotyną ! Oto hasło świeżo zawiązanego za inicjatywą p. prof. Dębskiego „**Kółka abstynentów palenia papierosów**“. Wybrano następujący zarząd : Kol. Kulczycki (VIIa) prezes, kol. Kram (VIIb) sekretarz oraz kol. Konecki (VIa), Waks (VIa) i Obuchowicz (VIIa). Celem kółka jest propagowanie i szerzenie tej szczytnej idei wśród uczniów przez urządzanie odczytów i referatów oraz rozsprzedaż odpowiednich broszur.

Kółko Abstynentów palenia papierosów odbyło 3 zebrania, na których odczytano referaty z zakresu szkodliwości nikotyny, oraz przeprowadzano dyskusje i pogadanki. Kółko rozporządza kilkoma broszurami, które znalazły chętnych czytelników wśród młodzieży. Już dziś można stwierdzić, że myśl piękna i pożyteczna, zainicjowana przez p. Dyrektora, a zrealizowana przez p. prof. Dębskiego, znalazła żywy odzew wśród kolegów, a abstynencja szerzy się powoli, lecz stale.

Kulczycki VII.

Kółko filozoficzne.

Pod przewodnictwem p. prof. Wagmanna pracowali uczniowie kl. VIIIab i w ciągu roku wygłosili następujące referaty:

Klasa VIIIa.

Axelrad	— Racjonalizm a empiryzm.
Hessel	— Platona Apologja.
„	— Istota państwa.
Jaszek	— Cele jednostki a cele państwa.
Lachs	— Platon jako twórca idei.
„	— Platona Gogjasz.
„	— Platona Apologja.
„	— Platona Uczta.
Rosmarin	— Platona życie i dzieła.
Ślipecki	— Grupa a społeczeństwo.
Wechsler	— Filozofja i jej zadanie.

Funkenstein VIIIb.

Klasa VIIIb.

Bachmann	— Sokrates i jego nauka.
Barabasz	— Rousseau i jego Umowa społeczna.
Eltis	— Apologja Sokratesa.
Funkenstein	— Apologja Sokratesa.
Goldberg	— Artysta a rzeczywistość. Gorgjasz Platona. Uczta Platona.
Grünblat	— Materjalizm u starożytnych Greków.
Huczneker	— Traktat filizoficzny o państwie na podstawie Spinozy. Sokrates a sofiści
Kramer	— Déscartes i jego „Rozprawa o metodzie“ na podstawie monografji Kuna Fischera.
Rapp	— O etyce na podstawie dzieła p. t. Źródła moralności Świętochowskiego.
Szatkowski	— Postać Sokratesa na tle Apologji i Kritona.
Załucki	— Dedukcja i indukcja.

Kółko geograficzne.

W gimnazjum naszem powstało „Kółko geograficzne". Opiekunem koła jest p. prof. Schmuck. Należeć mogą uczniowie od kl. II. Cel kółka: referaty, odczyty na podstawie przeczytanej literatury geograficznej — a z dochodów powiększenie gimnazjalnej bibljoteki geograficznej. Wkładki 30 gr. miesięcznie przyjmuje kol. Leliwa kl. VIa. W ciągu roku szkolnego wygłosili uczniowie referaty. Po referatach odbywały się pogadanki.

Klasa VIa.

Aschkenazy — Abisynja.
Bergman L. — Historja odkryć Afryki.
Brettler — Boliwja.
Eckstein — Fritjof Nansen.
„ — Wyprawa Sven Hedina.
„ — U. S. A.
Hönisch — Przyczyny wybuchów wulkanów.
Jamenfeld — Wyprawa Livingstona.
Kohn — Wyprawa prof. Kozłowa do pustyni Gobi.
Leliwa — Murzyni dorzecza rzeki Kongo, Polska a Bałtyk.
Małecki — Styczeń nad Amazonką.
Marmorosch — Odkrycie Ameryki.
„ — Pochodzenie Eskimosów.
„ — Wyprawa Andre'go do bieguna północnego.
„ — Meksyk.
„ — Ludy pierwotne.
„ — Morze, jako czynnik kulturalny.
Piskozub — Wielka pustynia amerykańska.
Rippel — Osadnictwo polskie w Brazylji.
„ — Trzęsieni ziemi.
„ — Dyluwjum.
„ — Geologiczne znaczenie organ. zwierz. i roślin.
„ — Meteoryty.
„ — Kołomyja.
„ — Amundsen i Scott na biegunie południowym.
„ — Belgijska wyprawa antarktyczna.
„ — Wyprawy Franklinowskie.
Schneidscher — Kaingasi — szczep brazylijski.
Wachs — Wyspy Sandwich'skie.
Ziegler — Znaczenie Nilu dla Egiptu.

Klasa VIb.

Baumunk — Historja odkryć Ameryki.
Dietrich — Odkrycie drogi morskiej do Indyj.
Gerstel — Wyprawy na Mount Everest.
Możerski — Wyprawy do bieguna południowego.
Żyromski — Wyprawy do bieguna północnego.

Klasa IVa.

Duszeńko — Handel zagraniczny Polski.
Szatkowski — Stosunki komunikacyjne w Polsce.

Rippel VIa.

W „Kółku historycznem" pod przewodnictwem p. prof. Bobina wygłosili uczniowie w ciągu roku szkolnego następujące wykłady:

Brettler	— Hiszpanja pod panowaniem Ferdynanda. i Izabelli.
Eckstein	— Krzyżacy w Polsce.
Hönisch	— Marja Stuart.
Małecki	— Zygmunt Stary jako mecenas sztuk.
Marmorosch	— Odkrycia Ameryki.
	— Dzieje osadnictwa polskiego.
	— Elekcje w Polsce.
	— Polityka Jagiellonów na Bałtyku.
	— Polska państwem Bałtyku.
	— Dziejowe i kulturalne znaczenie morza
	— Sytuacja Polski nad Baltykiem.
	— Przegląd marynarek wojennych wszystkich państw świata.
Rippel	— Gdańsk a Polska.
	— Włościanie w Polsce.
	— Konstytucja 3-go maja
	— Miasta w Polsce.
Schneidscher	— Turcy i jej mieszkańcy.

Marmorosch VIa.

Kółko lotnicze i przeciwgazowe, czynne od listopada 1929 r. pod kierownictwem p. prof. Schweitzera, odbyło 6 posiedzeń. Prezesem kółka jest Juny Mieczysław (VIIb). Kółko ma swoją własną bibljotekę i zajmuje się modelarstwem samolotów, których zrobiono już 5 sztuk. Referaty na temat wojny lotniczej i przeciwgazowej odczytywane są na posiedzeniach. P. prof. Schweitzer miał kilka wykładów o częściach składowych samolotów i o podróży międzyplanetarnej rakietowej.

M. Juny VII b.

2. Sport, gry i zabawy ruchowe, rozrywki umysłowe.

Wieczór olimpijski 25. III. 1931. Wzorem lat ubiegłych odbył się również i w tym roku w sali Kasy Oszczędności „Wieczór Olimpijski", urządzony staraniem Grona profesorów i uczniów z p. Dyrektorem na czele.

Dochód z obu przedstawień — popołudniowego dla szkół i wieczornego dla publiczności — przeznaczono na kolonje wakacyjne uczniów naszego gimnazjum. Licznie zebrana publiczność długo oklaskiwała udatne produkcje chóru i orkiestry gimnazjalnej pod batutą p. prof. Korzeniowskiego, wolne, rytmiczne ćwiczenia uczniów klas I, II i III., efektowne piramidy i akrobatykę pokojową pod kierownictwem p. prof. Lubczyńskiego, jak również, trzypiętrowe piramidy i ćwiczenia na koniu uczniów klasy VII pod kierownictwem p. prof. Kornanda. Żywiołowe salwy śmiechu i oklasków wybuchały w czasie sztuczki scenicznej układu i reżyserji kol. Błażyńskiego (VIIa) w wykonaniu uczniów klasy VII. Komedyjka, ilustrująca świetnie życie uczniów w klasie w czasie przerw i lekcyj, była czemś zupełnie nowem na tutejszej scenie. Finałem przedstawienia był koncert orkiestry jazzbandowej siódmoklasistów (kociej muzyki) pod batutą kol. Bakesa (VIIa).

Juny M. VIIb.

Turniej tennisowy. We wrześniu odbył się na korcie „Sokoła" turniej tennisowy o mistrzowstwo klas siódmych naszego gimnazjum. W zawodach wzięło udział 16 uczestników. I miejsce zdobył Błażyński (VIIa); II. Załucki (VIIb); III. Kulczycki i Klecan (VIIa).

Juny M. VII b.

Zawody narciarskie P. W. Przy sprzyjających warunkach atmosferycznych odbyły się w dniu 22 lutego b. r. zawody narciarskie P. W. W zawodach tych wzięła również udział młodzież gimnazjalna. W biegu 6 klm. ze strzelaniem zwyciężył Bergmann (VIa), zaś w biegu 8 klm. Chmaj (VIIa).

Juny M. VIIb.

Turniej siatkówki. O zainteresowaniu sportem młodzieży gimnazjalnej świadczą zorganizowane w marcu rozgrywki w siatkówkę. Rozgrywki te wykazały olbrzymi postęp młodzieży w tej dziedzinie sportu w stosunku do roku zeszłego. Mistrzostwo na rok 1930/31 zdobyła drużyna kl. VIII. b bijąc w finale drużynę VII. tj. zeszłorocznego mistrza.

Juny M. VIIb.

Rozgrywki piłki koszykowej. Pierwsze wyniki rozgrywek piłki koszykowej o mistrzostwo gimnazjum przestawiają się następująco: VIIa zwycięża VIa — 22 : 7 (11 : 3) i IVb — 24 : 8 (12 : 4).

Z meczów towarzyskich na uwagę zasługują: wysokie zwycięstwo klasy VIIa nad VII kl. ruskiego gimnazjum w stosunku 24 : 6 (12 : 3), oraz klasy VIb nad VIIb w stosunku 24 : 2 (12 : 1).

Juny M. VIIb

Turniej szachowy. — Turniej szachowy uczniów o mistrzostwo gimnazjum oraz o odpowiednią nagrodę rozpoczął się w niedzielę, dn. 26 kwietnia, jako wstęp do zawodów międzyszkolnych. Do turnieju stanęło 16 uczestników. W pierwszym dniu grano z dużym temperamentem i ożywieniem. Rozgrywki odbywały się w każdą niedzielę o godz. 10 rano w sali fizykalnej naszego gimnazjum. Kółkiem i turniejem opiekował się p. prof. Barabasz.

Wiosenny turniej tennisowy otwarcia odbył się w dniach 2 i 3 V. na kortach Akadamickiego Klubu Tennisowego. W turnieju wzięli udział również 4 reprezentanci gimnazjum: Klecan, Błażyński, Kulczycki i Załucki, uzyskując wcale dobre wyniki. W grze pojedynczej Klecan (VIIa) zdobył III-cie miejsce przegrywając z Hrabarem (Gdynia) 1 : 6, 3 : 6, zaś w grze podwójnej wraz z Kulczyckim (VIIa) II miejsce, ulegając po ciężkiej walce w finale parze Mul - Hrabar. W grze mieszanej zwycięża Neumannówna - Hrabar, bijąc w trzech setach gimnazjalną parę: „Wandzia“ - Klecan.

Finał mistrzostwa gimnazjum w piłce koszykowej rozegrano w parku studenckim w czasie festynu wiosennego dnia 10. V. między klasą VIb. a VIIa. Po ciekawej i zaciętej walce zwyciężyła kl. VIIa w stosunku 9 : 3 (2 : 0), uzyskując w ten sposób zaszczytny tytuł mistrza gimnazjum.

Juny M. VII*b*

Wewnętrzne mistrzostwa klubowe Akademickiego Klubu Tennisowego w Kołomyi w miesiącu maju na korcie własnym. Barw gimnazjum bronili uczniowie Błażyński, Klecan, Kulczycki, Załucki i Obuchowicz, uzyskując wspaniałe zwycięstwa nad tutejszymi senjorami i stwierdzając temsamem wyraźnie, że tennis kołomyjski opiera się obecnie na junjorach. Z wyników nadmienić należy zwycięstwa Błażyńskiego (VII a) nad Mulem (A.K.T.), 6:3, 6:3, Sirowym (A.K.T.) 6:0, 6:3, Lewickim (Lwów) 6:4, 6:2, Klecanem (Gimn.) 6:4, 6:2; sukcesy Klecana w walce z inż. Sternschussem (A.K.T.) 6:3, 7:5, z Sirowym 6:2, 3:2, 6:2, Lewickim 6:3. 7:5; triumfy Kulczyckiego nad Sirowym 6:4, 6:1, Lewickim 6:3, 1:6, 6:4, Z innych piękne wyniki uzyskał również świetnie się zapowiadający Obuchowicz (VIIa.), Załucki natomiast przeżywa obecnie silny spadek formy. Rozgrywki nie zostały jeszcze ukończone z powodu wyjazdu niektórych graczy, jednakże pozostałe wyniki nie mogą już wpłynąć na punktację 3-ch pierwszych miejsc. W ten sposób mistrzostwo wiosenne A. K. T. zdobył Błażyński (Gim.), 7 pkt., drugi Klecan (Gimn.) 6 pkt., trzeci inż. Sternschus (A. K. T.), czwarty Sirowy (A. K. T.), piąty Mul (A. K. T.), szósty Kulczycki (Gimn.), siódmy Lewicki (A.K.T.), ósmy Obuchowicz (Gimn.), dziewiąty Załucki (Gim.)

Juny M. VII b.

Święto sportowe.

W dniu 13 czerwca odbyło się „Święto sportowe“, urządzone przez uczniów gimnazjum polskiego i ruskiego. Na całość święta złożyły się: zawody lekkoatletyczne, tennisowe i mecz koszykówki. O godz. 8 rano wyruszył z budynku gimnazjalnego przy dźwiękach orkiestry 49 p. p. pochód uczniów obu zakładów w kierunku stadjonu 49 p. p., gdzie odbyły się zawody lekkoatletyczne. Zawody rozpoczęli uczniowie klas niższych gimnazjum polskiego ćwiczeniami wolnemi pod kierunkiem p. prof. Lubczyńskiego, a następnie odbył się właściwy mecz lekkoatletyczny, wygrany przez reprezentację gimnazjum polskiego w stosunku 315 : 304 pkt.

Wyniki techniczne poszczególnych konkurencyj przedstawiają się następująco:

100 m: 1. Pirożek (rus.) 12·5, 2. Melnyk (rus.) 12·5,3. Popieluch (pol.) 12·9.

Skok wzwyż: 1. Michałowski (pol,) i Zarzycki (rus.) po 1·55 m. 3. Salewicz (pol.) i Pollak (pol.) .po 1·50, 5. Starzecki i Leliwa (pol.) po 1·45 m.

Skok wdal: 1. Salewicz pol. 5·38 m., 2. Dzięciołowski (pol.) 5·17 m.,3. Pirożek (rus.) 5·10 m , 4. Majdański (rus.) 5·08 m.

Rrzut oszczepem: 1. Leliwa (pol.)37·50 m., 2. Gordijczuk (rus.) 36·80 m., 3. Pujda (rus.) 36·10 m,. 4, Juny (pol.) 35·20 m.

Skok o tyczce: 1. Popieluch (pol.) 2·45 m., 2. Kulczycki (pol.) i Daszkiewicz (rus.) po 2·35 m. 4. Leliwa (pol.) 2·15.

Sztafeta 4x100: 1. Gimnazjum ruskie 56·5 s. 2. Gimnazjum polskie 57 s. W linie zwycięża gimnazjum polskie.

Mecz koszykówki.

Rozegrany po zawodach lekkoatletycznych mecz koszykówki przyniósł zdecydowane zwycięstwo drużynie polskiej nad gimnazjum ruskiem 8:4, (2:0).

Gra rozpoczyna sie pod znakiem ogromnej przewagi drużyny polskiej, czego wynikiem są liczne strzały na kosz przeciwnika, przemienione w 8 min. na 2 pkt. Przewaga trwa aż do końca pierwszej połowy, wynik pozostaje jednak niezmieniony. Dopiero po przerwie w 5 min. wynik zostaje podwyższony o dalsze 2 pkt. W tej jednak chwili następuje przebój na kosz drużyny polskiej zakończony pięknym strzałem dla przeciwników. Z kolei następuje szereg ataków polskich, jednakże bezskutecznych i stan 6:4 zdaje się być niezmienionym do końca. W ostatniej minucie następuje jednak wspaniały atak na kosz ruski, podwyższający wynik o dalsze dwa pkt. i ustalający rezultat 8:4. Wobec przygniatającej przewagi drużyny polskiej wynik zupełnie zasłużony. Podkreślić przytem należy doskonałą formę poszczególnych graczy, a zwłaszcza

środkowego napastnika Kulczyckiego, oraz skrzydłowych Klecana i Chmaja, zdobywców punktów. Sędziowanie kolegi z gim. ruskiego i kol. Dzięciołowskiego zupełnie bezstronne.

Na tem miejscu składają uczniowie serdeczne podziękowanie J. W. Panu Pułkownikowi Grabowskiemu za użyczenie orkiestry na „Święto Sportowe“.

Międzyszkolny mecz tenisowy. Gimnazjum polskiego z Gimnazjum ruskiem odbył się w dniu 14.6 na korcie „Sokoła“ i kortach ruskich. Mecz zakończył się zwycięstwem reprezentacji Gimnazjum polskiego w stosunku 3 : 2. Z zawodników naszych na uwagę zasługują niezawodnie Błażyński i Klecan oraz Obuchowicz, wykazujący już piękną technikę i zacięcie. Kulczycki był wyraźnie nie w formie. Z Rusinów zadziwiający malutki Czajkowski i leworęki Sielski. Wyniki przedstawiają się następująco: Klecan (pol.) zwycięża po emocjonującej walce Czajkowskiego (rus.) 6 : 4, 10 : 8; Błażyński (pol.) bije łatwo Baranyka (rus.) 6 : 4, 6 : 3; double Klecan — Kulczycki triumfuje po ciężkiej walce nad Baranykiem — Czajkowskim 2 : 6, 6 : 3, 7 : 5; Kulczycki (pol.) przegrywa z Mykietczukiem (rus.) 3 : 6, 7 : 5, 4 : 6; a Obuchowicz (pol.) ze Sielskim (rus) 4 : 6, 3 : 6.

Juny M. VIIb.

3. Obchody i uroczystości.

Dnia 10. XI. 1930 r. Celem uczczenia dwunastej rocznicy odzyskania niepodległości oraz dziesięciolecia odparcia najazdu bolszewickiego urządził nasz Zakład uroczysty obchód. Po nabożeństwie odbył się w sali kina „Gwiazda“ poranek gimnazjalny. Na całość programu złożyło się przemówienie kol. Opalińskiego (VIIb.), koncert muzyki gimnazjalnej, produkcje chóru, oraz deklamacja p. prof. Jasiaka. Na zakończenie przemówił p. Dyrektor Zakładu. W dniu 11. XI. wzięła młodzież gimnazjalna udział w obywatelskim obchodzie.

Juny M. VIIb.

Dnia 13. XI. profesorowie i młodzież obchodzili uroczyście Imieniny p. Dyrektora Zakładu.

Dnia 29. XI.

„Oto godzina wybija
gnana tęsknotą lat.
Do broni, Jezus - Maryja!
Do broni za Polskę, za krew,
za lata niewoli i łez!“

Noc Listopadowa — Wyspiański.

Setną rocznicę powstania listopadowego obchodził nasz Zakład nadzwyczaj uroczyście, urządzając dnia 28. XI. wieczorek w sali Kasy Oszczędności. Po przemówieniu kol. Błażyńskiego (VII a) nastąpiły produkcje muzykalno - wokalne chóru i orkiestry gimnazjalnej pod batutą p. prof. Korzeniowskiego. Na zakończenie odegrano staraniem uczniów klasy VII dwa fragmenty z „Nocy Listopadowej", reżyserji pp. prof. Jasiaka i Schweitzera. Fragment pierwszy, to wiekopomny moment nocy listopadowej, gdy Wysocki (kol. Błażyński VIIa) wpada do Szkoły Podchorążych w Warszawie, wzywając młodych żołnierzy do chwycenia za broń, do walki „za lata niewoli, lata łez". A za nim Pallas Atena (Wagmannówna VII a), uosobienie jego zapału i myśli, zagrzewa i roznamiętnia w nim żądzę zemsty i ochotę do walki. Drugi fragment przedstawia grupkę młodych studentów uniwersytetu, literatów i podchorążych pod wodzą Goszczyńskiego (kol. Klecan VIIa) i Nabielaka (kol. Kram VIIb), czekających pod pomnikiem Sobieskiego na hasło napadu na Belweder. Wśród nich snuje się matka Demeter (Pordesówna VII a), żegnając swą córkę Korę (Boroniówna VIIa), uosobienie Polski pogrążającej się w ciemność niewoli, by po latach zmartwychwstać w chwale nieśmiertelnej.

W dniu 29. XI. wzięliśmy udział w obchodzie, urządzonym przez Komitet Obywatelski. Na uroczystej Akademji wieczornej wystawili uczniowie gimnazjum fragment z Wysockim w szkole Podchorążych, jako scenę pierwszą całości „Nocy Listopadowej", odegranej przez Teatr garnizonu kołomyjskiego.

Błażyński VII a.

Dnia 16 XII. jako w 8-mą rocznicę tragicznej śmierci ś.p. Gabrjela Narutowicza, pierwszego prezydenta Rzeczypospolitej, odbyły się w świątyniach wszystkich wyznań nabożeństwa żałobne, w których uczestniczyła młodzież naszego gimnazjum.

Dnia 30 I. 1931 wzięli uczniowie udział w uroczystem nabożeństwie z okazji Imienin Prezydenta Państwa, Ignacego Mościckiego.

Dnia 19 III. 1931.

„Choćbyś mnie się zaparł, mojem jest zwycięstwo i moją przyszłość narodu".

Marszałek Józef Piłsudski spędził swe tegoroczne imieniny na słonecznej Maderze, jak niegdyś przed laty w Magdeburgu. Tylko wówczas był on ofiarą rządów zaborczych, prześladowanym i wyklętym, bo śmiał marzyć o niepodległości Ojczyzny, a dziś jest Twórcą Państwa i Wodzem Narodu, jest promiennym Przewodnikiem Polski ku świetlanej przyszłości.

Wśród miljonów życzeń, jakie otrzymał Marszałek na Maderze, znalazły się i życzenia uczniów naszego gimnazjum, nie mniej szczere i serdeczne. Do obwatelskiego obchodu w Kołomyi dołączyliśmy się również, urządzając we środę 18. III. po Mszy św. uroczysty poranek w sali Kasy Oszczędności. Po treściwem, oświetlającem ogrom pracy i trudów Marszałka, przemówieniu p. prof. Oszywy, nastąpiły deklamacje uczniów i p. prof. Jasiaka oraz produkcje muzykalno — wokalne uczniów **polskiego i ruskiego** gimnazjum. We czwartek 19. III. po uroczystej Mszy św. odbyła się defilada garnizonu kołomyjskiego oraz formacyj wojskowych P.W., wśród których najlepiej prezentował się, jak zwykle zresztą, oddział gimnazjum.

Błażyński VII a.

Dnia 3. V. 1931 r. Uroczysty obchód 140-letniej rocznicy uchwalenia wiekopomnej konstytucji 3 Maja 1791 roku rozpoczął się w Kołomyi w sobotę 2. V. capstrzykiem orkiestry wojskowej 49 p.p. i kolejowej oraz pochodem oddziałów 49 p.p., gimnazjalnego hufca P. W. i gimnazjalnego hufca harcerskiego. W niedzielę odbyła się uroczysta Msza św. polowa na stadjonie 49 p p., celebrowana przez ks. proboszcza Wójcika z kazaniem ks. prof. Karczewskiego, w której brały udział między oddziałami 49 p.p. także formacje gimnazjalne, jak hufiec P. W. i hufiec harcerski oraz reszta uczniów gimnazjum sformowanych w czwórki. Po Mszy św. odbyła się defilada oddziałów wojskowych P. W., harcerstwa i Legji Inwalidów wojennych przed pomnikiem Marszałka Piłsudskiego.

Obuchowicz VIIa.

Festyn wiosenny. W dniu 10. V. br. odbył się w parku studenckim fundacji im. J. Skupniewicza gimnazjalny festyn wiosenny, urządzony staraniem Koła Rodzicielskiego przy naszym zakładzie. W pracach organizacyjnych wzięli udział również delegaci samorządu szkolnego, wywiązując się zaszczytnie ze swego zadania. Deszcz, niestety, nieodłączny towarzysz wszystkich festynów, odstraszył niewątpliwie wiele publiczności. Mimo tego jednak już o godz. 4·30 tłumy zaczęły napływać do parku. Obficie zaopatrzony i tani bufet, loterja fantowa, koło szczęścia, wędka, poczta znalazły wielu amatorów. Prócz tego ćwiczenia wolne uczniów klas niższych, piramidy uczniów kl. VII, zawody lekkoatletyczne, gimnazjalny turniej tennisowy, mecze piłki koszykowej, oraz piękny obóz harcerski — dopełniły miłych wrażeń, jakie każdy musiał odnieść z tego udatnego festynu. Dopiero ulewny deszcz o godz. 8 rozprószył licznie zgromadzoną publiczność. Dochód czysty w kwocie 1070 zł. przeznaczono na kolonje wakacyjne dla biednych uczniów.

Błażyński VIIa.

Dnia 4 VI. b. r. wzięli uczniowie nasi gremjalny udział w uroczystej Mszy św. i procesji Bożego Ciała.

Dnia 12. VI. b. r. odbył się na rynku w Kolomyi pokaz walki gazowej oraz obrony przeciwgazowej i przeciwlotniczej. Pokazowi przypatrywali się wszyscy uczniowie naszego gimnazjum.

Dnia 14. V. wzięły oba hufce gimnazjalne: harcerski i P.W. udział w procesji, urządzonej przez OO. Jez. ku czci Serca Jezusa.

Dnia 16. V. uczniowie nasi udali się o godz. 10-ej do kina „Mars“ na propagandowe przedstawienie L. O. P. P.

---

4. Kącik harcerski.

Nowa drużyna. — Od 29. III. 1931. rozpoczęła swą działalność III. drużyna, „wilcząt“. Opiekunem jej został p. prof. Jasiak. Swietlicę otrzymała w budynku gimnazjalnym na parterze. Tymczasowym komendantem jest dh. Tadeusz Piskozub z klasy VIb.

Sprawności harcerskie. — Od 1. IV 1931 zostały uruchomione warsztaty: stolarski i mechaniczny przy drużynach harcerskich pod kierunkiem dh. prof. Stiefla.

Kurs zastępowych. — Dalszy ciąg kursu zastępowych rozpoczął się 14 VI. 1931.

Zlot jubileuszowy. — Hufiec kołomyjski przygotowuje się gorliwie do gremjalnego udziału w 2 tygodniowym obozie zlotowym, który odbędzie się od 5—20 lipca b. r.

Opłatek harcerski. — Staropolskim zwyczajem urządzili harcerze naszego gimnazjum dla swych druhów, przyjaciół i zaproszonych gości „opłatek“ Wśród miłej pogawędki i rozgwaru naszej młodzieży spędziliśmy wieczór styczniowy, a druhowie nasi dla zaznaczenia swej beztroski przy dźwiękach orkiestry „w kółeczko, w kółeczko z druhnami“ bawili się raźno i ochoczo. Oby łamanie się opłatkiem, ów symbol zgody i miłości chrześcijańskiej, było zawsze naszym drogowskazem w dzisiejszych czasach!

„Sokole oko“ VIb.

Przyrzeczenie harcerskie.

Dnia 31 maja 1931 nasz hufiec harcerski składał uroczyste przyrzeczenie.

W wiljęuroczystości odbyła się wspólna spowiedź w kościele O. O. Jezuitów. Na drugi dzień rano cały hufiec

gromkiem „Czuj, Czuj, Czuwaj" powitał delegację harcerzy ze Stanisławowa ze sztandarem Komendy hufca. Wraz z delegacją przybył też dh. Cieśla celem odebrania przyrzeczenia. Po Mszy św., podczas której harcerze przyjęli Komunję św. po podniosłem kazaniu ks. prof. Karczewskiego cały hufiec zebrał się na dziedzińcu kościelnym. Tu nastąpiła podniosła chwila udekorowania ochotników krzyżami harcerskiemi. „Baczność" — rozległa się komenda dh. Cieśli; wśród uroczystej ciszy odczytał on głosem dobitnym i donośnym przyrzeczenie i prawo harcerskie. Następnie odbyła się przysięga.

...Mam szczerą wolę . . . szeptały z drżeniem usta młodych harcerzy.

Następnie ciepły i serdeczny uścisk dłoni dh. Cieśli i innych . . . poczem gromada wesoło udała się na wspólny obiad do świetlicy harcerskiej. „Kiszki marsza grały", więc i apetyt był wyborny. Kakao i bułki zniknęły migiem w czeluściach żołądków harcerzy. Śniadanie, na którem byli obecni druhowie ze Stanisławowa i przedstawiciele Kom. Hufca i Koła Przyjaciół Harcerstwa, zeszło wśród śpiewów i dowcipów bardzo wesoło. Uroczystość zakończyła się wieńcem pieśni . . . harcerskich. Gromko płynęła pieśń braci harcerzy, przyszłych obrońców ukochanej Polski.

„Niedźwiedź" (*Gardziejewski VIb*).

---

5. Wycieczki.

Dnia 8 X **1930** odbyła się na pożegnanie jesieni wycieczka do Oskrzesiniec na pieczone ziemniaki. W wycieczce tej wzięła udział wszystka młodzież naszego gimnazjum razem z gronem panów profesorów.

Wycieczka narciarska do Worochty. W dniach 31 i 1 II 1931 urządziła sekcja narciarska gimnazjalna pod przewodnictwem p. prof. Schweitzera 2-dniową wycieczkę do Worochty, gdzie wśród naszych gór spędziła bardzo mile i sympatycznie wolny czas od nauki szkolnej.

Wycieczka do Zaleszczyk. W dniach 4 i 5 V. 1931 odbyli uczniowie klas siódmych wycieczkę do Zaleszczyk pod przewodnictwem p. prof. Schweitzera. Na zwiedzaniu miasta, jaru dniestrowego, państwowego Zakładu ogrodniczego i na wycieczkach łódką po Dniestrze — spędzono mile dwa dni. Gorące zaleszczyckie słońce, zapach kwitnących moreli i brzoskwiń, a wreszcie beztroska i swoboda pozwoliły nam wytchnąć i odpocząć po trudach szkolnych. Gościny, prawdziwie

staropolskiej, użyczył nam WPan Dyrektor tamtejszego Seminarjum męskiego, za co też tą drogą składamy Mu najserdeczniejsze podziękowanie.

Klecan VIIa.

Wycieczka klasy IVb.

Wycieczka! Radosne i dużo obiecujące słowo wypowiedział nasz gospodarz klasy w poniedziałek podczas przerwy. W klasie zahuczało jak w ulu. Bo wycieczka w tak ciężkim czasie (jakim jest koniec roku, a więc rozmaite pytania, zdawki, z czego mają wyniknąć promocje i inne nieprzyjemności) była czemś nadzwyczajnem. Wprawdzie wycieczka nam się już oddawna należała, ale ta dwudniowa szczególnie przypadła nam do gustu. We wtorek o godz. 5 rano byliśmy już prawie wszyscy zebrani przed autobusem. Gdy nadeszli gospodarz klasy p. prof. Jasiak i p. prof. Gadziński, wyruszyliśmy do Jabłonowa. Po godzinnej jeździe wysiedliśmy wytrzęsieni i nawpół ogłuszeni turkotem motoru. Spodziewaliśmy się zobaczyć ładną, klimatyczną i przyjemną miejscowość, tymczczasem ujrzeliśmy brudny, cuchnący rynek, otoczony dookoła żydowskiemi domkami (podobnie jak w Kołomyi). Dlatego też niezadowoleni z tego widoku poszliśmy (po małej przerwie) piechotą do Kosmacza. Po drodze tu i ówdzie wymykały się z naszych ust złorzeczenia, skierowane w stronę jednego z naszych kolegów, który nas obarczył stosunkowo ciężkim i niewygodnym kociołkiem. Po drodze podziwialiśmy malownicze krajobrazy pobliskich okolic. Więc strome skały, urwiska, wiszące nad górskim potokiem, który w jednem miejscu spadał z dość wielkiej wysokości i tworzył wodospad, szumiący bardzo ładnie i donośnie Droga nasza prowadziła przez góry i lasy, dlatego chwilami zatrzymywaliśmy się. Wreszcie znaleźliśmy się w Kosmaczu. Teraz należałoby się wystarać o nocleg. Tą sprawą zajęli się nasi opiekunowie dosyć prędko, bo po jakimś czasie zostaliśmy zaprowadzeni do obszernego, jasnego, dosyć czystego pokoju. Nadeszła noc. Ach ta noc! Ta noc, która wyćwiczyła nasz tułów, a zwłaszcza plecy. Co chwila odzywał się jakiś zniecierpliwiony głos: „Gdzie jest mój koc? Po takiem pytaniu wszyscy patrzyli się na swoje koce, czy może ktoś przypadkiem nie ściągnął. Po takiej pełnej przygód nocy zwiedziliśmy jeszcze pobliską okolicę, a potem nastąpił powrót do starych murów Kołomyi.

Bijowski IVb.

OD DYREKCJI.

1) WYCHOWANIE RELIGIJNE.

W pracy nad religijno-moralnem wychowaniem trzymał się zakład zasad praktykującej religijności. W myśl tego obok wskazań i poleceń, jakie dawali poszczególni nauczyciele w czasie nauki szkolnej, uczęszczali uczniowie w niedziele i święta zbiorowo pod dozorem nauczycieli do kościoła parafjalnego na nabożeństwa i egzorty, które wygłaszał dla wszystkich uczniów razem katecheta zakładu ks. prof. Jan Karczewski. Niejednokrotnie podnosił on w swych naukach potrzebę poszanowania innych wyznań i innych narodowości. Niemniej mocno wskazywał młodzieży na potrzebę poszanowania władzy, a w szczególności przewodników narodu i Państwa.

Do spowiedzi i do Komunji św. przystąpili uczniowie zbiorowo trzy razy w ciągu roku szkolnego, a mianowie na początku roku, w czasie wielkiego postu i przy końcu roku. W czasie od 10 do 12 marca 1931 wysłuchali nauk rekolekcyjnych, które wygłosił ks. Roman Nitka T. J.

2) HARCERSTWO.

Hufiec harcerski w bież. roku szkolnym składał się z trzech drużyn, które liczyły 150 członków. Kapelanem był ks. prof. Jan Karczewski, a opiekunami naucz. Przygodzki (I drużyna), naucz. Stiefel (II drużyna) i naucz. Jasiak (III drużyna). Obowiązki drużynowych pełnili w pierwszej drużynie Mieczysław Pollak, ucz. kl. VIb, w drugiej Messlin Wiktor, ucz. kl. VIIb, w trzeciej Piskozub Tadeusz, ucz. kl. VIb. Praca rozwijała się pomyślnie tak pod względom ideowym, jak i pod względem sprawności fizycznej. Każda drużyna korzystała z osobnej świetlicy w budynku gimnazjalnym. W świetlicy I i III drużyny otwarto w kwietniu 1931 warsztaty slöjdu drzewnego, w których stale pracowało 30 harcerzy dwa razy w tygodniu po 2 godziny pod kierunkiem instruktora z ramienia Koła Przyjaciół Harcerstwa p. B. Horbacza. W warsztatach tych młodzież wykonywała sprzęt obozowy, narzędzia z drzewa i żelaza oraz wszelkie inne przedmioty do użytku harcerzy. Hufiec harcerski posiada 1 namiot na 20 osób, kupiony w lipcu 1930 przez Dyrekcję zakładu, nadto ma otrzymać dwa namioty: jeden od W. Pana Dr. Nowaka, starosty tut powiatu, a drugi od Koła Przyjaciół Harcerstwa. Harcerze mają własną bibljotekę, liczącą 265 tomów, przyrządy do gier i zabaw oraz sprzęt pionierski i kucharski. Dyrekcja zakładu prenumeruje dla drużyn czasopisma: Harcerz i Harcmistrz, oba w 2 egzemplarzach.

3) SPRAWOZDANIE LEKARZA SZKOLNEGO.

Badania indywidualne przeprowadzono u 439 uczniów. Wykazały one na ogół dobry stan zdrowia i rozwoju fizycznego, zyskując potwierdzenie w wynikach zawodów sportowych w dniu 13 czerwca 1931 między młodzieżą tut. zakładu a gimnazjum z ruskim językiem nauczania. Zawodnicy nasi nietylko uzyskali przewagę w punktach, ale nadto wykazali dobrą formę, opanowanie woli i chęć zwycięstwa.

Z chorób zakaźnych mamy do zanotowania jeden wypadek duru brzusznego u ucznia kl. I, a drugi płonicy u ucznia kl. III.

Głównem zadaniem lekarza szkolnego było zjednanie sobie młodzieży dla celów zapobiegania przed chorobami przez celowe pogadanki o treści z zakresu zdrowotności osobistej i społecznej. Równocześnie kontrolowano zachowanie się postawy młodzieży podczas zajęć szkolnych.

Plaga palenia papierosów, tak powszechna wśród młodzieży szkół średnich, została u nas poważnie sparaliżowana przez założenie wśród uczniów koła zwolenników zwalczania nałogu tytoniowego. Koło jest żywotne, pracuje referatami, oświetlając z różnych stron szkodliwość tytoniu, jak z punktu widzenia zdrowotnego, społecznego, ekonomicznego i t. p.

Z bezpłatnej pomocy lekarskiej korzystali uczniowie w chorobach wewnętrznych 42 razy, skórnych 10 razy, ocznych 8 razy, zabiegów chirurgicznych dokonano w 2 wypadkach.

4) SPRAWOZDANIE LEKARZA-DENTYSTY.

Poradnia dentystyczna była czynna od 2 stycznia 1931 r. do końca roku szkolnego. Z poradni korzystała młodzież Gimnazjum I., Gimnazjum II., państw. Seminarjum naucz. żeńskiego i szkół przemysłu drzewnego i szewskiego.

Zbadanie uczniów Gimnazjum I. dało następujące wyniki: stan higjeniczny uzębienia i jamy ustnej na ogół zadowalający, zdrowe i pełne uzębienie miało 50 uczniów zaplombowanych zębów było 487, wyjętych 125; zakwalifikowano do plombowania zębów 1148, do wyjęcia 140.

Z pomocy lekarza-dentysty korzystało 97 uczniów. Ogółem wykonano zabiegów 704. Usunięto kamień u 42 uczniów, założono arszenik 16 razy, leczono zgorzeli 9, wypełniono korzeni 7. Wykonano 15 ekstrakcyj, z tego 10 ze znieczuleniem. Założono 59 plomb, z tego 36 krzemowych (20 Translucin, 16 Synthetic), 12 amalgamatowych i 11 Solila.

Stosownie do rozporządzenia Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 9 marca 1926 r. pobrano tytułem opłaty za zużycie materjałów 116 zł.

Poradnię prowadziła lekarz-dentysta Dora Silber.

5) DOŻYWIANIE UCZNIÓW.

Podobnie jak w latach ubiegłych prowadzono dożywianie uczniów w czasie od 25 listopada 1930 do końca marca 1931 r. Podczas przerw po drugiej lekcji dla uczniów klas niższych, a po trzeciej dla wyższych podawano gorące mleko lub herbatę w mieszkaniu, które opróżnił woźny szkolny z powodu przejścia na emeryturę. Porcja ($1^1/_4$ litra) mleka lub szklanka herbaty kosztowała 10 gr. Ogółem wydano 11658 porcyj mleka i 2262 porcyj herbaty. Obrót pieniężny akcji dożywiania wynosił 1128 zł. 60 gr. Z dożywiania korzystało 40% uczniów zakładu. Niezamożnym dawano mleko lub herbatę bezpłatnie.

6) KOŁO RODZICIELSKIE.

W okresie powojennym w dziedzinie stosunków społecznych i wychowawczych zapanował ciężki kryzys. Wobec zachwianego autorytetu rodziny i wzmożonych wpływów zewnętrznych, działających destrukcyjnie na młodzież, nie wystarczało już ani wychowanie w domu, ani nawet najidealniejsze wychowanie szkolne. Wyrosła potrzeba działania zbiorowego i skoordynowanego dla ogarnięcia całokształtu rożnorodnych zjawisk i tych czynników, pod wpływem których formuje się dusza współczesnej młodzieży. — Pracę tę, jako swój cel, obrały Koła Rodzicielskie, zakładane przy szkołach. Stanowią one teren zetknięcia się głównych czynników wychowawczych rodziny, szkoły i zbiorowości młodzieży. Zarazem są łącznikiem między szkołą a młodzieżą.

Koło Rodzicielskie przy gimnazjum im. Króla Kazmierza Jagiellończyka zostało powołane do życia w październiku 1930 r. dzięki inicjatywie Dyrektora Zakładu. Na ogólnem zebraniu rodziców, zwołanem przez Dyrekcję Zakładu, Pan Dyrektor przedstawił obecnym konieczność współpracy rodziców ze szkołą, wskazując narazie na potrzebę pomocy przy dożywianiu młodzieży. Wprawdzie rok rocznie Dyrekcja we własnym zarządzie prowadziła dożywianie młodzieży, obecnie jednak zachodzi potrzeba zbudowania osobnego budynku, w którymby młodzież mogła dostawać drugie śniadania. Zebrani rodzice wybrali tymczasowy Komitet, któremu powierzyli zorganizowanie Koła, ułożenie statutu i rozpatrzenie sprawy budowy przychodni uczniowskiej. W skład tymczasawego Zarządu weszli p.p. Domiszewski przewodniczący, Piskozub J. skarbnik, Obuchowiczowa sekretarz, Feuerstein B., Dr. Aszkenazy J. i P. Załucka. Z ramienia szkoły weszli: P. p. Dyrektor Boroń St., profesor Ehrlich, profesor Schweitzer I.

W ciągu roku szkolnego pracował Zarząd nad zebraniem funduszów. Urządzono na ten cel festyn w parku uczniowskim, który przyniósł 1070 zł. dochodu; składki członkowskie przyniosły 155 zł. 95 gr. Opierając się na opinji Dr. Gumińskiego, lekarza szkolnego, postanowił Zarząd Koła wysłać 4 uczniów kl. I. do Rymanowa, składając za nich opłatę jużto w części, jużto w całości. Dwom uczniom kl. V. udzielono zapomogi po 100 zł. na wyjazd w góry, a trzem uczniom kl. VII. udzielono zapomogi po 150 zł. na wyjazd do uzdrojowisk dla nich wskazanych.

Ogółem wydatkowano na ten cel sumę 1055 zł. Równocześnie postanowił Zarząd Koła przyjść z pomocą kolonji harcerskiej i żydowskiej. Ponieważ jednak Koło Rodzicielskie nie rozporządza potrzebnemi funduszami, Zarząd zaciągnął pożyczkę w wysokości 1200 zł. Kwotę tę przeznaczono na subwencje dla kolonji harcerskiej i żydowskiej.

Nie ograniczyło jednak Koło swej pracy do garstki młodzieży, zatroszczyło się także o to, by ogół uczniów mógł w czasie wakacyj należycie wypocząć. W tym też celu podjął Zarząd pracę nad odnowieniem i podniesieniem parku uczniowskiego, w czem z dużą pomocą pośpieszyła Rada gminna z p. burmistrzem Zarembą na czele.

Równocześnie opracował tymczasowy Zarząd Koła statut i zamierza w roku przyszłym rozszerzyć zakres swej pracy, a przedewszystkiem przystąpić do budowy przychodni dla uczniów.

W. Obuchowiczowa sekretarz Koła.

7) BURSA.

W roku szkolnym 1930/31 była czynna Bursa Ludowa, w której znalazło pomieszczenie i utrzymanie 58 uczniów, z tych 4 bezpłatnie. Przeważną ilość wychowanków stanowili uczniowie tut. gimnazjum, reszta uczęszczała do miejscowej szkoły handlowej i do wyższych klas szkół powszechnych. Bursę utrzymuje Towarzystwo „Bursy Ludowej“, zarząd zaś spoczywa w rękach Wydziału, na czele którego od lat 17 stoi Dyrektor zakładu. Opiekę gospodarczą i dozór wychowawczy sprawował naucz. Oszywa.

8) HUFIEC SZKOLNY.

Hufiec szkolny tut. zakładu składał się z dwóch plutonów i liczył 118 uczniów od klasy V — VII. Wyszkoleniem hufca zajmował się kapitan Oloś przy pomocy instruktorów wojskowych. Kierownikiem hufca z ramienia szkoły był nauczyciel Lubczyński, a z ramienia wojskowości major Firmhoffer. Zbiórki odbywały się dwa razy tygodniowo: w środy i czwart-

ki od godz. 15—17-ej. Każdy pluton miał swoją zbiórkę raz w tygodniu. Uczniowie przeszli wyszkolenie I i II stopnia i odbyli wszystkie ćwiczenia w strzelaniu z broni długiej i małokalibrowej. Hufiec brał udział we wszystkich uroczystościach państwowych i szkolnych. W dniach 20 i 21 czerwca 1931 r. hufiec uczestniczył w „Święcie W. F. i P. W., jakie Powiat. Komitet urządził w Kołomyi dla swych organizacyj w powiecie. W czasie feryj wakacyjnych wyjechało do obozu letniego 20 ucz.

Dnia 25 i 26 czerwca 1931 urządził hufiec szkolny dwudniowy marsz i ćwiczenia polowe w kierunku Jaremcza. W marszu wzięli udział wszyscy członkowie P. W. prócz tych, którzy zwolnieni zostali przez lekarza szkolnego.

W porze zimowej władze wojskowe 49 p.p. w Kołomyi urządziły 4 tygodniowy kurs na nartach dla członków hufców szkolnych. Z gimnazjalnego hufca 24 uczniów przerobiło ten kurs, na co otrzymali zaświadczenia pisemne.

9) DZIEŃ ŚWIĘTA SPORTOWEGO.

Dnia 13 czerwca 1931 urządził nasz zakład razem z gimnazjum z ruskim jęz. nauczania „Dzień święta sportowego" na stadjonie 49 p. p.

Uczniowie obu zakładów wyruszyli o godz. 8 z podwórza gimnazjalnego i przy dźwiękach orkiestry wojskowej przemaszerowali przez miasto na stadjon, gdzie odbyły się zawody między uczniami jednego a drugiego zakładu. Do zawodów stanęli uczniowie drużynami do każdej konkurencji jako też do pięcioboju. Prócz pięcioboju na program złożyły się następujące punkty: lekcja gimnastyki z uczniami gimnaz. I. skok wzwyż, skok o tyczce, przeciąganie się liną, rzut oszczepem, bieg rozstawny 4x100 m. i gra w piłkę koszykową.

Zawody przeprowadzili nauczyciele: Lubczyński z gim. I. i Kornand z gimnazjum II. Wyniki zawodów wypadły w stosunku 315:304 punktów na korzyść gimnazjum I. Dzięki sprzyjającej pogodzie i należytej organizacji uroczystość wypadła okazale.

Produkcjom przyglądali się nauczyciele obu zakładów wraz z dyrektorami, a także rodzice uczniów.

Przez cały czas zawodów przygrywała orkiestra wojskowa 49 p. p.

10) GRY I ZABAWY.

Gry i zabawy z uczniami klas I — II prowadził naucz. Schmuck, a z uczniami klas IV — VII. naucz. Lubczyński. Uczniowie tworzyli siedem grup: kl. I, (IIa i IIb), III, (IVa i IVb), (Va i Vb), (VIa i VIb), (VIIa i VIIb).

Pierwsze trzy grupy miały gry każdego tygodnia, dalsze co dwa tygodnie. W porze letniej odbywano gry i za-

bawy po większej części w parku szkolnym. W porze zimowej uczęszczali uczniowie na saneczki, uprawiali jazdę na nartach i na łyżwach. Dział sportu zimowego prowadził naucz. Lubczyński.

Zakład posiada 15 par nart, 4 pary saneczek, 10 par łyżew, komplet kijów do hockeya.

Na fizyczny rozwój młodzieży wpływa nader dodatnio ta okoliczność, że zakład posiada własny na wzór „jordanowski" urządzony park fundacji Józefa Skupniewicza. Park ten w odległości 1 km. od miasta należycie jest chroniony przed kurzem i wyziewami miejskiemi, a mając w niedalekiem sąsiedztwie pobliskie Karpaty, czerpie z nich i z rozległych łozin orzeźwiającą woń świeżego powietrza, którą w miesiącach wiosennych potęguje zapach kwitnących roślin jużto dziko rosnących, jużto hodowanych w parku.

Otaczające go z dwu stron strumienie (młynówka i ramię Prutu) wprost zapraszają do częstej kąpieli. Sześciomorgowa powierzchnia parku mieści 7 boisk, (z tych 4 pokryte są murawą do gier sportowych, 2 do ćwiczeń gimnastycznych i 2 do tennisa), szerokie chodniki i aleje. Park posiada obszerny pawilon, złożony z hali jako schroniska w czasie nagłego deszczu, ze składu na przybory i z mieszkania dla dozorcy parku.

Park utrzymuje się z części datków na zabawy szkolne, składane przez uczniów Zakładu.

11) SZKOLNA KASA OSZCZĘDNOŚCI.

Celem przyzwyczajenia młodego pokolenia do życia oszczędnego założono przed trzema laty dla uczniów Kasę oszczędności. Kasa istnieje od lutego 1928 i obecnie osiągnęła kwotę zwyż 1000 zł. Pieniądze lokuje się w Kasie Oszczędności m. Kołomyi. Opiekunem kasy jest naucz. Schweitzer. Ponadto znaczna liczba uczniów składa swe oszczędności w P. K. O.

12) CZYTELNIA UCZNIOWSKA IM. H. SIENKIEWICZA.

Czytelnia uczniowska, utworzona przed 7 laty celem rozszerzenia horyzontu umysłowego uczniów i dania im pożytecznej a przyjemnej i kulturalnej rozrywki w porze wolnej od obowiązkowych zajęć szkolnych, była pomieszczona na razie w sali szkolnej. W przyszłości może uda się obrócić na ten cel osobną ubikację, w której zamiast ław ustawi się stoliki i krzesła. Czytelnia była zaopatrzona obficie w czasopisma sportowe i naukowe jak: Czyn młodzieży, Harcerz, Harcmistrz, Iskry, Lot polski, Mój przyjaciel, Morze, Orli lot, Płomyk, Skrzydlata Polska, Sport wodny, Stadjon, Sternik, Tęcza,

Wiedza i wynalazczość, Żołnierz polski, razem 16 czasopism.

Czytelnia była otwarta trzy razy w tygodniu, a mianowicie: w poniedziałki, wtorki i środy od godziny 15 do 17, w inne zaś dni zależnie od potrzeby.

Opiekę nad inwentarzem czytelni sprawowali uczniowie kl. IV i V, którzy jako dyżurni wywiązywali się ze swego zadania zupełnie dobrze. Również nauczyciele pełnili kolejno dyżury w czytelni.

Ruch w czytelni był znaczny w miesiącach jesiennych i zimowych (przeciętnie 50 — 60 uczniów dziennie), w porze wiosennej i letniej zmniejszył się, gdyż wtedy uczniowie chętniej spędzają czas wolny na świeżem powietrzu niż w murach.

Kuratorem czytelni był naucz. Zadorożny.

13) RUCH w BIBLJOTEKACH UCZNIOWSKICH.

Klasa	Liczba uczniów w zakładzie	BIBLJOTEKA									
		polska		niemiecka		hist.		geogr.		przyr.	
		korzystało uczniów	przeczytano dzieł	korzystało uczniów	przeczytano dzieł	korzystało uczniów	przeczytano dzieł	korzystało uczniów	przeczytano dzieł	korzystało uczniów	przeczytano dzieł
I	53	53	236	25	11	16	48	9	19	54	622
IIa	27	27	132	4	17	6	14	13	54	27	186
IIb	26	26	145	11	49	20	50	10	43	25	181
III	42	42	114	8	30	9	29	8	21	15	49
IVa	25	25	127	7	18	5	12	12	28	24	63
IVb	28	27	289	15	44	16	40	8	17	27	121
Va	24	24	240	17	29	12	27	4	12	27	194
Vb	27	27	267	16	40	11	26	6	13	28	202
VIa	35	34	140	32	57	18	40	17	31	2	5
VIb	31	31	271	25	71	9	22	8	14	—	—
VIIa	28	28	116	20	84	10	25	—	—	—	—
VIIb	29	29	88	21	77	9	21	—	—	2	3
VIIIa	28	28	260	15	55	8	21	—	—	—	—
VIIIb	24	24	166	19	37	6	17	—	—	1	3
Razem...	427	425	2591	215	619	155	392	95	252	232	1629

14) OGRODY SZKOLNE.

W bieżącym roku szkolnym uczniowie klas niższych pracowali w 5 ogrodach szkolnych i odbywali w nich niektóre lekcje szkolne.

1) Ogród przy budynku gimnazjalnym na szkarpie uprawiała klasa I. Każdy uczeń miał grządkę o powierzchni około 2 m^2, na której zasiał lub zasadził marchew, rośliny kwiatowe, rośliny jedno i dwuliścienne zgodnie z programem nauki. — W ogrodzie stoi żerowisko dla ptaków.

2) Ogród na podwórzu gimnazjalnem za salą gimnastyczną uprawiała kl. IIb. Na każdego ucznia przypadło około 1m^2. Pielęgnowano jarzyny, morwy i założono szkółkę drzew owocowych.

3) Ogród przy ul. Sienkiewicza 26 o powierzchni 675 m^2 w bieżącym roku zaczęły uprawiać klasy IIa i IIb. Każdy uczeń otrzymał grzędę 6 m długości a $1^1/_2$ m szerokości. Uprawiano jarzyny, rośliny kwiatowe i rośliny, których nasiona będą służyły do karmienia ptaków pożytecznych.

4) Czwarty ogród, to park uczniowski, w którym członkowie Koła Przyrodników pomagali ogrodnikowi przy czyszczeniu drzew na wiosnę, zasiali morwę i okopywali rośliny.

5) W ogrodzie centralnym dla szkół powszechnych przy ulicy Sobieskiego (Szkoła powszechna im. Jachowicza) czterej uczniowie z kl. IIa opiekowali się działem roślin wodnych, górskich i leśnych.

VI. STATYSTYKA UCZNIÓW Z KOŃCEM ROKU SZKOLNEGO 1930/31.

	Klasa														Razem
	I	IIa	IIb	III	IVa	IVb	Va	Vb	VIa	VIb	VIIa	VIIb	VIIIa	VIIIb	
1. Liczba uczniów:															
1. Wpisanych na rok szk. 1930/31	56	27	28	45	26	28	27	28	36	33	28	30	30	28	450
2. Ubyło w ciągu roku szkolnego	2	—	2	3	—	—	3	1	1	2	—	1	—	4	19
3. pozostało z końc. r. szk. chłopców	53^1	27	26	42	25^1	28	24	27	35	30	26	27	28^1	24	422^3
dziewcząt	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	2	0^1	—	5^1
Razem . . .	53^1	27	26	42	25^1	28	24	27	35	31	28	29	28^2	24	427^4
2. Religja:															
1. katolicka obrz. łać.	31	23	20	28	18^1	19	12	17	13	28	17	15	17	16	275^1
2. „ „ greck.	1^1	—	1	2	—	2	—	2	2	2	1	3	—	1	16^1
3. „ „ ormian	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	0^1	—	2^1
4. ewangelicka (augsb)	—	—	2	—	—	2	—	—	—	1	—	—	—	—	4
5. „ (helw)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6. chrześć.-menon	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
7. mojżeszowa	20	4	3	12	6	5	12	8	20	—	10	11	11^1	7	129^1
8. inne	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Razem . . .	53^1	27	26	42	25^1	28	24	27	35	31	28	29	28^2	24	427^4
3. Narodowość:															
1. polska	51^1	26	23	40	25^1	26	22	23	25	28	26	21	23^1	22	381^3
2. ruska	1	—	—	1	—	1	—	2	2	1	1	3	—	1	13
3. niemiecka	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
4. żydowska	1	1	1	1	—	1	2	2	8	1	1	5	5^1	1	30^1
5. czechosłowacka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1
Razem . . .	53^1	27	26	42	25^1	28	24	27	35	31	28	29	28^2	24	427^4

	Klasa														Razem
	I	IIa	IIb	III	IVa	IVb	Va	Vb	VIa	VIb	VIIa	VIIb	VIIIa	VIIIb	
4. Wynik ogólny klasyfikacji z końcem roku szkolnego 1930/31:															
1. bardzo dobry	4	1	—	2	2	—	1	1	2	2	4	—	7	9	35
2. dobry i dostateczny	36	22	21	39	15	24	15	22	26	21	16	20	17^1	13	307^1
3. dostateczny z zastrzeżeniem .	5^1	2	4	1	2	4	7	4	2	3	4	3	1	—	42^1
4. niedostateczny	8	2	1	—	6^1	—	1	—	3	3	4	5	3	2	38^1
5. przeznaczeni do egz. uzupełn. .	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	1	—	—	5
6. nieklasyfikowani t. zn. prywatyści, którzy się nie zgłosili do egzaminu rocznego	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0^1	—	0^1
Razem . . .	53^1	27	26	42	25^1	28	24	27	35	31	28	29	28^2	24	427^4
5. Miejsce zamieszkania rodziców:															
1. w Kołomyi	47	24	22	33	15^1	19	20	17	30	19	23	24	16^1	17	326^2
2. w powiecie kołomyjskim. . . .	1^1	—	1	4	4	4	1	4	—	—	1	—	4	1	25^1
3. w innych powiatach Polski . .	5	3	3	4	5	5	2	6	3	12	3	5	7	6	69
4. zagranicą	—	—	—	1	1	—	1	—	2	—	1	—	1^1	—	7^1
Razem . . .	53^1	27	26	42	25^1	28	24	27	35	31	28	29	28^2	24	427^4

6. **Zatrudnienie rodziców:**	I	IIa	IIb	III	IVa	IVb	Va	Vb	VIa	VIb	VIIa	VIIb	VIIIa	VIIIb	Razem
	K			**l**			**a**		**s**			**a**			
1. rolnicy ziemianie	—	—	—	—	—	1	—	1	2	1	—	—	0[1]	1	6[1]
2. „ włościanie	—	—	—	2	1	—	1	4	1	—	1	—	1	1	12
3. samoistni przemysłowcy . . .	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	1	—	—	1	5
4. „ rzemieślnicy	3	1	2	2	2	1	1	1	3	1	2	1	1	—	21
5. „ kupcy	11	1	2	3	2	—	7	—	5	—	1	4	2	1	39
6. pracownicy rolni	—	—	—	1	—	3	2	—	2	—	1	—	3	—	12
7. „ przem. i rękodz. .	6	3	1	9	2	3	—	3	3	1	—	1	1	2	35
8. „ handlowi	3	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1	1	1	—	8
9. wolne zawody umysłowe (duchowni, lekarze i t. p.	3[1]	1	1	—	3	—	—	5	1	1	1	2	3[1]	3	24[2]
10. wojskowi czynni	5	1	2	1	1	—	—	—	1	1	2	—	—	—	12
11. profesorowie i nauczyciele . .	1	5	—	3	1	4	—	1	2	2	—	1	—	3	25
12. urzędnicy państwowi, samorządowi i prywatni	6	4	5	12	4	3	3	4	—	9	7	2	6	3	68
13. niżsi funkcjonarjusze państwowi, samorząd. i prywatni . . .	10	4	7	2	5	3	3	1	2	4	5	7	3	2	58
14. emeryci	4	6	6	4	1	8	2	3	2	6	4	4	2	5	57
15. kapitaliści	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16. właściciele realności miejsk. . .	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	1	1	6
17. inne zawody	—	1	—	3	3[1]	2	4	3	8	4	2	4	4	1	39[1]
Razem . . .	53[1]	27	26	42	25[1]	28	24	27	35	31	28	29	28[2]	24	427[4]

VII. Statystyka egzaminów dojrzałości w roku szkolnym 1930|31.

Egzamin dojrzałości odbył się w dwu terminach: zimowym i wiosennym 1931.

W obu terminach przewodniczył dyrektor zakładu Boroń Stanisław.

a) W terminie zimowym 1931 egzamin dojrzałości zdali:

1. Bukszowanyj Eugenjusz Bohdan (bin.), ur. 22 stycznia 1909 w Kołomyi, wyzn. gr.-kat., zdał 19 lutego 1931.
2. Dobrowlański Mieczysław Stanisław (bin.), ur. 3 czerwca 1908 w Paniowcach, wyzn., rzym.-kat., zdał 19 lutego 1931,
3. Gelernter Julja, ur. 27 grudnia 1910 w Kołomyi, wyzn. mojżesz., zdała 20 lutego 1931.
4. Grünberg Zygfryd, ur. 8 lipca 1910 w Kołomyi, wyzn. mojżesz., zdał 19 lutego 1931.
5. Krasnopolski Bronisław Józef (bin.), ur. 10 marca 1910 we Lwowie, wyzn. rzym.-kat., zdał 20 lutego 1931.
6. Łyżwiński Władysław Marceli (bin.), ur. 12 sierpnia 1909 w Pistyniu, wyzn. rzym.-kat., zdał 19 lutego 1931.
7. Moszoro Kazimierz Wiktor (bin.), ur. 1 marca 1911 w Kołomyi, wyzn. orm.-kat., zdał 20 lutego 1931.
8. Vlasak Stanisław, ur. 24 stycznia 1910 w Horodence, wyzn. rzym.-kat., zdał 19 lutego 1931.
9. Weitz recte Zeichner Maurycy, ur. 23 listopada 1909 w Kołomyi, wyzn. mojżesz., zdał 20 lutego 1931.

Reprobowano jednego abiturjenta na podstawie egzaminu pisemnego i jednego na podstawie egzaminu ustnego.

b) W terminie wiosennym 1931 egzamin dojrzałości zdali:

Z kl. VIIIa.

1. Als Jan Zdzisław (bin.) ur. 23 czerwca 1911 w Smodnej, wyzn. rzym.-kat., zdał 28 maja 1931.
2. Axelrad Dawid, ur. 15 października 1909 w Malatynetz (Rumunja), wyzn. mojżesz., zdał 26 maja 1931.
3. Berezowski Zdzisław Eugenjusz (bin), ur 11 listopada 1912 w Peczeniżynie, wyzn. rzym.-kat., zdał 23 maja 1931.

4. Bystrzanowski Edward Franciszek (bin), ur. 12 maja 1910 w Kołomyi, wyzn. rzym.-kat., zdał 23 maja 1931.
5. Damm Stanisław Józef Edward (trin.), ur. 23 października 1912 w Peczeniżynie, wyzn. rzym.-kat., zdał 23 maja 1931.
6. Gelbart Emilja, ur. 7 maja 1913 w Kołomyi, wyzn. mojżesz., zdała 26 maja 1931.
7. Hessel Józef, ur. 26 stycznia 1913 w Kołomyi, wyzn. mojżesz., zdał 26 maja 1931.
8. Höffner Jan Ferdynand (bin), ur. 9 kwietnia 1913 w Kołomyi, wyzn. rzym.-kat., zdał 23 maja 1931.
9. Jaszek Stanisław, ur. 18 stycznia 1913 w Św. Józefie, wyzn. rzym.-kat., zdał 23 maja 1931.
10. Lachs Marceli, ur. 16 czerwca 1913 w Kołomyi, wyzn. mojżesz., zdał 28 maja 1931.
11. Lunenfeld Maurycy, ur. 8 sierpnia 1912 w Kołomyi, wyzn. mojżesz., zdał 28 maja 1931.
12. Nowiński Stanisław Zenon Feliks (trin.), ur. 19 maja 1911 w Kołomyi, wyzn. rzym.-kat., zdał 28 maja 1931.
13. Opaliński Marjan, ur. 25 maja 1909 w Lubli, wyzn. rzym.-kat., zdał 27 maja 1931.
14. Petrowicz Bogdan, ur. 19 października 1912 w Kosowie Starym, wyzn. orm.-kat., zdał 28 maja 1931.
15. Rosmarin Norbert, ur. 16 lipca 1913 w Czerniowcach, wyzn. mojżesz., zdał 28 maja 1931.
16. Schauder Gdalja, ur. w r. 1910 w Jabłonowie, wyzn. mojżesz., zdał 26 maja 1931.
17. Schifter Abraham, ur. 22 grudnia 1912 w Kołomyi, wyzn. mojżesz., zdał 26 maja 1931.
18. Stern Józef, ur. 18 czerwca 1913 w Kołomyi, wyzn. mojżesz., zdał 27 maja 1931.
19. Ślipecki Stanisław Franciszek (bin), ur. 4 października 1911 w Nadwórnej, wyzn. rzym.-kat., zdał 27 maja 1931.
20. Wechsler Salomon Leib (bin), ur. 5 lutego 1912 w Dębicy, wyzn. mojżesz., zdał 27 maja 1931.
21. Zabojski Witold Marjan (bin), ur. 20 lutego 1911 w Żydaczowie, wyzn. rzym.-kat., zdał 27 maja 1931.
22. Zieliński Piotr, ur. 13 lipca 1912 w Kutach, wyzn. rzym.-kat., zdał 27 maja 1931.

Reprobowano 1 abiturjenta na podstawie egzaminu pisemnego i 3 abiturjentów na podstawie egzaminu ustnego.

Z kl. VIII b.

1. Bachmann Waldemar Piotr (bin.), ur. 6 października 1912

w Ludwikówce, wyzn. chrześć.-menonickiego, zdał 22 maja 1931.

2. Barabasz Tadeusz Mieczysław (bin.), ur. 7 lipca 1913 w Tarnopolu, wyzn. rzym. kat., zdał 22 maja 1931.
3. Eibel Adam, ur. 30 lipca 1911 w Kołomyi, wyzn. mojżesz., zdał 29 maja 1931.
4. Eltis Markus, ur. 2 lutego 1910 w Kutach starych, wyzn. mojżesz., zdał 29 maja 1931.
5. Funkenstein Bronisław, ur. 11 czerwca 1913 w Kołomyi, wyzn. mojżesz., zdał 29 maja 1931.
6. Goldberg Roman Józef, ur. 28 lipca 1913 w Brodach, wyzn. mojżesz. zdał 29 maja 1931.
7. Grünblatt Salomon Joachim, ur. 26 października 1910 w Kołomyi, wyzn. mojżesz., zdał 29 maja 1931.
8. Huczneker Maurycy, ur. 7 czerwca 1913 w Kołomyi, wyzn. mojżesz., zdał 29 maja 1931.
9. Janiszewski Mieczysław Adam (bin.), ur. 5 września 1913 w Kołomyi, wyzn. rzym-kat., zdał 22 maja 1931.
10. Kordecki Andrzej Karol (bin.), ur. 28 grudnia 1912 w Wieliczce, wyzn. rzym.-kat, zdał 22 maja 1931.
11. Kramer Salomon, ur. 17 maja 1910 w Skale, wyzn. mojż, zdał 29 maja 1931.
12. Liebhart Gustaw Antoni (bin.), ur. 10 czerwca 1913 w Delatynie, wyzn. rzym.-kat., zdał 22 maja 1931.
13. Moneta Franciszek, ur. 18 lutego 1913 w Nagórzance, wyzn. rzym.-kat., zdał 22 maja 1931.
14. Piskozub Zbigniew Władysław (bin.), ur. 2 marca 1911 w Nadwórnie, wyz. rzym.-kat., zdał 22 maja 1931.
15. Rapp Wilhelm, ur. 2 marca 1913 w Kołomyi, wyzn. mojż., zdał 29 maja 1931.
16. Rupnicki Jòzef, ur. 23 sierpnia 1910 w Żeżawie, wyznan. rzym.-kat., zdał 22 maja 1931.
17. Rześniowiecki Tadeusz Ferdynand (bin.), ur. 3 marca 1912 w Gwoździcu, wyzn. rzym.-kat., zdał 22 maja 1931.
18. Szatkowski Bolesław Franciszek Michał (trin.), ur. 28 września 1912 w Makowie małopolskim, wyzn. rzym.-kat., zdał 22 maja 1931.
19. Załucki Kazimierz, ur. 9 lutego 1911 w Kołomyi, wyzn. rzym.-kat., zdał 22 maja 1931.

Reprobowano 2 abiturjentów na podstawie egzaminu pisemnego i 1 abiturjenta na podstawie egzaminu ustnego.

Z kl. VIII ubiegłego roku (1929|30).

1 Haffner Edmund, ur. 21 marca 1910 w Załuczu, wyznan.

mojżesz., zdał 27 maja 1931.

2. Książek Kazimierz Antoni (bin.), ur. 13 grudnia 1908 w Kołomyi, wyzn. rzym.-kat., zdał 27 maja 1931.

Tematy wypracowań pisemnych w terminie wiosennym 1931.

Z języka polskiego do wyboru:

1. Troska o dobro Rzeczyposppospolitej w literaturze staropolskiej.
2. Wykazać, iż twórcą prawdziwej poezji jest ból (Motto: „Nie narodzi się hymn, jeżeli serce nie pęknie z boleści". — A Lange.)
3. Obrzędy ludowe w literaturze polskiej.

Z historji do wyboru:

1. Nasz ideał: Ojczyzna w czasach niewoli, Państwo w dobie obecnej.
2. Stosunek Gdańska do Polski współczesnej.
3. Marszałek Piłsudski jako budowniczy odrodzonej Polski.

Z języka łacińskiego.

Liwjusza ks. XXVII. §. 51.

Z języka niemieckiego do wyboru:

1. Inhaltsangabe einer Goetheschen oder Schillerschen Ballade und Charakteristik dieser Dichtungsgattung.
2. Die wirtschaftliche und politische Bedeutung des Meeres für den Staat.
3. Kino, Theater und Radio. Ihr Wesen und ihre Rolle im geistigen Leben der Gegenwart.

Z matematyki:

1. Zakupiono pewną ilość towaru w dwu gatunkach: jednego gatunku kupiono za a zł., drugiego za 4a zł., przyczem drugiego o 3 kg. więcej niż pierwszego, cena zaś 1 kg. drugiego gatunku była o 1 zł. wyższa od ceny 1 kg. pierwszego gatunku. Ile kupiono towaru pierwszego, a ile drugiego gatunku? Ile płacono za kg.? Dyskusja.
2. Obliczyć objętość bryły, powstałej z obrotu trójkąta ABC około osi, przechodzącej przez wierzchołek C, a równoległej do boku AB. Dane $c = 10{\cdot}7$ dm, kąt $a = 37^0 12'$, kąt $b = 46^0\ 46'$.

Z fizyki:

1. Do naczynia, zawierającego $m_1 = 300$ gramów rtęci przy temperaturze $t_1 = 15^0$ C, wlano $m_2 = 100$ gr. alkoholu o temperaturze $t_2 = 30^0$ C. Obliczyć temperaturę wyrównaną, jeżeli ciepło właściwe rtęci wynosi $c_1 = 0{\cdot}031$ k, a ciepło właściwie alkoholu $c_2 = 0.615$ k.
2. Wiedząc, że masy atomowe wodoru, tlenu, siarki i cynku wynoszą odpowiednio 1·008, 16, 32·07, 65·37, obliczyć, jaka ilość wodoru, wywiąże się przy rozpuszczeniu 10 gramów cynku w kwasie siarczanym.
3. Ogniwo Daniela ma siłę elektromotoryczną $E = 1$ wolt a opór wewnętrzny $r = 1$ om. Jakie natężenie prądu da 10 ogniw a) złączonych w szereg, b) złączonych równolegle, jeżeli opór zewnętrzny $R = 30$ omów. Jaki powinien być opór zewnętrzny przy połączeniu równoległem ogniw, aby natężenie prądu było takie same, jak przy łączeniu szeregowem.

VIII. Wykaz uczniów w roku szkolnym 1930|31.

Uwaga:

Pod a. promowani do następnej klasy.

Nazwiska promowanych z wynikiem bardzo dobrym podano tłustym drukiem, przy nazwiskach promowanych mimo niedostatecznego postępu w przedmiocie (z zastrzeżeniem) podano ten przedmiot w nawiasie.

Pod b. nieklasyfikowani i ci, którzy wystąpili lub zmarli.

Pod c. przeznaczeni do egzaminu uzupełniającego.

Pod d. nie otrzymali promocji do następnej klasy.

Egzaminy poprawcze zniesione od r. 1927/28.

Klasa I (56).

a

Aszkenazy Karol
Batsch Leopold
Blei Abraham
Bubnik Zygmunt
Cach Franciszek
Chudzikiewicz Leszek
Dmytrów Daniel
Doliński Czesław
Domiszewski Zbigniew
Eisner Norbert
Feigenbaum Henryk
Feuerstein Eugenjusz
Fund Leon
Gaczyński Leon
Goldreich Berl
Heber Tadeusz
Hlawaty Atoni
Kamil Szaje
Kaswan Mechel
Kisielewski Zbigniew
Kornand Edward
Kujat Adolf
Kuczurak Włodz. pryw. (mat.)
Lewin Maksymiljan
Mackiewicz Edward
Mazepiuk Grzegorz (niem.)
Müller Stanisław
Nachman Erwin
Obidniak Ludwik
Oleksiński Tadeusz
Palewicz Włodzimierz
Pańczura Włodzimierz (niem.)
Piskozub Tadeusz
Półtorak Mieczysłsw
Preminger Joachim
Rybiec Michał (pol.)
Schmucher Maks
Schuchner Dawid
Skorecki Tadeusz
Sosnowski Władysław (hist.)
Szeierman Maurycy
Weiser Josel
Windwehr Wolf (rys.)
Wolański Roman
Wołoszczuk Tadeusz
Załucki Marjan

b

Hołubasz Zdzisław 16/3 1931
Suchański Leon 8/4 1931

c

—

d

Dorosz Zbigniew
Horowitz Nachman
Hönisch Markus
Kladnik Józef
Knoll Mojżesz
Kolisnyk Ludwik
Niedobijczuk Jarosław
Ruman Tadeusz

Klasa II a (27)

a.
Bahr Marceli
Barabasz Zbigniew
Baranowski Marjan
Binder Michał
Bobin Stanisław
Cupryk Stanisław
Feigenbaum Marcin
Gorczyca Mieczysław
Hirnle Zbigniew
Janik Antoni
Jarmulski Zbigniew
Kozakiewicz Franciszek
Lanczyner Emanuel
Matheisel Tadeusz
Miarczyński Ludwik
Mokrzycki Karol
Oralewski Bronisław
Piskozub Lesław
Piskozub Wiktor
Sorycz Wilhelm (hist.)
Stec Adam
Tymoczko Adam
Wechsler Osjas
Więckowski Marjan
Wnęk Zygmunt (pol.)
b.
—
c.
—
d.
Miarczyński Mieczysław
Ślipecki Zygmunt

Klasa II b (28)

a.
Biber Bogusław
Chudzikiewicz Tadeusz
Daum Emil (pol.)
Ellenbogen Józef
Frąckiewicz Mieczysław
Grabowski Stanisław
Horbacz Mirosław
Horwacki Eugenjusz
Hrywniak Marjan
Humeniuk Adolf
Janicki Zbigniew (pol.)
Kamiński Michał
Komet Herzl
Kozłowski Feliks
Martyniuk Antoni
Michalewicz Marjan
Neuberger Jakób
Piskozub Mieczysław
Polnik Jan
Schärer Oswald (pol.)
Sentek Jan
Trzciński Jan
Turzański Teodozy
Wyrzykiewicz Stefan
Zaremba Bolesław (niem.)
b.
Grossfeld Seweryn 1/9 1930
Scholtz Zbigniew 17/4 1931
c.
—
d.
Kruszelnicki Bronisław

Klasa III (45)

a
Ball Chaim
Baran Fryderyk
Białoskórski Zbigniew
Blank Kazimierz
Bleicher Milo
Blicharski Mieczysław
Eisner Natan
Feigenbaum Salomon
Funkenstein Emil
Hankiewicz Rudolf
Hejda Juljan

Hofbauer Eugenjusz
Huchra Jan
Hupf Franciszek
Janiszewski Zbigniew
Kamiński Tadensz
Korabiowski Franciszek
Kostański Władysław
Kowblański Włodzimierz
Leligdowicz Mirosław
Lewicki Stanisław
Milewski Mieczysław
Motykiewicz Marjan
Oleński Zdzisław
Patkowski Ludwik
Pawliszyn Edmuud
Pilarski Zygmunt
Piskozub Michał
Pistiner Dawid
Preminger Abraham (mat.)
Przygodzki Zdzisław
Rippel Jan
Sanojca Witold
Schatzberg Leon
Schifter Józef
Srolik Tadeusz
Storch Izak
Teodorowicz Michał
Tracz Aleksander
Wagman Kamil
Zwierzyński Edward
Zygmunt Kazimierz

b

Abrahamowicz Tad. 21/10 1930
Biliński Władysław 3/3 1931
Horoch Jan 18/12 1930

c

—

d

—

Klasa IV a (26)

a

Aleksiewicz Eugenjusz (przyr.)
Antoniewicz Kajetan (przyr.)
Białowąs Kazimierz
Bojko Włodzimierz
Duszeńko Stanisław
Eisner Wilhelm
Fund Michuel
Gajewski Roman*
Höffner Fryderyk
Jasielski Bazyli
Jäger Leon
Klein Abraham
Nap Władysław
Plezia Zbigniew
Rosenheck Dawid
Salz Simche
Stratejczuk Józef
Szatkowski Kazimierz
Zehaluk Mirosław

b.

—

c.

—

d.

Beck Józef
Bugajski Bolesław pryw.
Hertman Józef
Kociński Romuald
Kopczyński Aleksander
Owsiński Mieczysław
Rabski Lech

Klasa IV b (28)

a.

Adam Ewald
Baraniuk Antoni
Bijowski Stefan
Charkiewicz Leon
Chmaj Jan
Czarnota Jan
Danyluk Stanisław
Fränkel Wilhelm
Gruszkoś Zbigniew
Haspel Bernard
Herzig Herman

Jaślarz Franciszek
Jekel Karol
Koba Juljan
Lauterbach Wiktor
Mahler Herman
Mally Adam (łac.)
Mycawka Jan (łac.)
Nagay Józef
Pankiewicz Tytus (łac.)
Piskozub Piolr
Popieluch Edward (łac.)
Prokocimer Franciszek
Salewicz Władysław
Siomiak Leon
Sokołowski Bronisław
Turzański Zenobjusz
Zborowski Zygmunt
b
—
c.
—
d.

Klasa V a (27)

a.
Batsch Zdzisław
Budzianowski Kazimierz (łać.)
Eifermann Mojżesz
Feuerstein Maurycy (mat.)
Fuchs Nusen (hist.)
Janowski Zbigniew
Kisielewski Juljan
Kołt Stanisław
Król Bogumił
Kulczycki Jan
Mateja Franciszek
Munczek Jakób (mat.)
Neuberger Szaja
Pejsach Rachmiel
Rauch Adolf (pol.)
Reisman Leon
Ruman Stanisław
Schächter Abraham (hist.)
Sikorski Stefan
Spiegiel Maks
Szatkowski Władysław
Taub Izak (mat.)
Weber Edward
b.
Ciołek Marjan 1/9 1931
Kapecki Bruno 1|2 1931
Rzuchowski Gabrjel 1|2 1931
c.
—
d.
Bückel Emanuel

Klasa V b (28)

a.
Bielenda Franciszek
Blitz Abraham (matem.)
Botuliński Eugenjusz
Cieszyński Leszek
Czornysz Jan
Czyżowski Bolesław
Feuer Józef (matem.)
Ganszer Włodzimierz
Hankiewicz Mieczysław
Hoszowskij Józef (matem.)
Kremer Bogusław
Neider Natan
Petruszewycz Teofil
Piskozub Wiesław (hist.)
Rauch Ezra
Rauch Matjas
Reischer Kazimierz
Schneck Meilech
Stark Mendel
Starzeński Józef
Sokołowski Antoni
Strokołowski Zbigniew
Szpakowski Adam
Szpunar Tadeusz
Tylny Tadeusz
Żebracki Antoni
Żmuda Józef
b.
Krasowski Adam 1/2 1931
c.
—
d.
—

Klasa VIa (36)

a
Aschkenazy Mojżesz
Baraniuk Józef
Bergmann Leo
Brettler Paweł
Eckstein Izydor
Franzos Filip
Gajewski Modest
Greif Izak
Hacker Henryk
Herling Józef
Iwanków Damjan
Jammenfeld Fryderyk
Jaworski Tadeusz
Junger Tadeusz
Kohn Ralo
Konecki Tadeusz
Kopestyński Jan (łac.)
Leliwa Ludwik
Mally Stanisław (łac.)
Małecki Tadeusz
Marmorosch Karol
Piskozub Franciszek
Rippel Antoni
Rosenmann Izydor
Schneidscher Emanuel
Staszowski Kazimierz
Tomycz Emilian
Waks Józef
Ziegler Henryk
Zimand Otto

b
Kruszelnicki Ignacy 14/2. 1931

c
Deutsch Samuel
Hônisch Simche

d
Bergman Mojżesz
Pietrzak Franciszek
Silberbusch Zygmunt

Klasa VI b (33)

a.
Baumunk Karol
Bohr Stanisław
Bohr Władysław
Boroń Janina
Chmaj Witołd
Chombakow Zbigniew
Dittrich Tadeusz
Gardziejewski Adam
Gerstel Jan
Horbaczewski Mirosław
Kabat Miłosław (hist.)
Kowarzyk Kazimierz
Makarski Kazimierz
Mizerski Jan
Oralewski Roman
Piskozub Tadeusz
Pollak Mieczysław
Rippel Stefan
Seńkowski Kazimierz
Wojciechowski Zbigniew
Wojtaszek Kazimierz
Wolski Kazimierz (pol.)
Wysocki Tadeusz (hist.)
Żehaluk Antoni
Zółtaniecki Włodzimierz
Żyromski Tadeusz

b.
Petryckyj Jarosław 10/12 1930
Piątek Karol 17/3 1931

c.
Bujarski Edmund
Stabiszewski Tadeusz

d.
Dzięciołowski Wacław
Ember Stefan
Michałowski Feliks

Klasa VII a (28)

a
Abosch Romuald
Bakes Tadeusz (niem.)
Błażyński Zbigniew
Chmaj Franciszek (łać.)
Ekerling Benjamin
Gruszka Rudolf
Hasko Tadeusz
Holder Henryk
Klecan Antoni
Kuchta Józef (niem.)
Kulczycki Tadeusz
Lachs Jekosiel
Nagler Martin
Neider Marceli
Obuchowicz Zbigniew
Pordes Alicja
Pudło Kazimierz
Senensieb Meyer
Serwasser Samuel (łac)
Słaby Stanisław
Smetaniuk Ludwik (hist)
Starzecki Franciszek
Trzciński Tadeusz
Wagman Marja
b
—
c
—
d
Baranowski Bolesław
Formanek Romuald
Kłym Włodzimierz
Sławicz Tytus

Klasa VII b. (30).

a
Aschkenazy Abraham (mat.)
Bernstein Emanuel
Czyżowski Jan
Grün v. Jungerman Mendel
Hargesheimer Zygmunt
Hejda Kazimierz
Juny Mieczysław
Juny Stanisław
Kiesler Milo
Kołcan Teodor
Kram Bruno
Lindenberg Tobjasz
Mahler Marjem
Majewski Władysław (hist.)
Mańkowski Adam
Ramler Blima
Sack Majer
Schulbaum Irenjusz
Seńczuk Roman (pol.)
Specht Jan
Switalski Bogusław
Załucki Stefan
Zuckerman Saul
b
Żupański Józef 26|II. 1931
c
Hornyckyj Eugenjusz
d
Bernstein Zygfryd
Janicki Bolesław
Messlin Wiktor
Tchórzewski Kazimierz
Zawistowski Marjan

Klasa VIII a (30)

a
Als Jan
Axelrad Dawid
Berezowski Zdzisław
Bystrzanowski Edward
Damm Stanisław
Gelbart Emilja (pryw.)
Grossfeld Maurycy (fizyka)
Hessel Józef
Höffner Jan
Iwański Roman
Jaszek Stanisław
Lachs Marceli
Lunenfeld Maurycy
Nowiński Stanisław
Opaliński Marjan

Petrowicz Bogdan
Richter f. Stein Manie
Rosmarin Norbert
Schauder Gdalja
Schifter Abraham
Stern Józef
Ślipecki Stanisław
Weber Władysław
Wechsler Salomon
Zabojski Witold
Zieliński Piotr
b.
Bohosiewicz Michał (nie klas).
c.
—
d.
Adler Bronisław
Koryzma Marjan
Płomiński Zygmunt

Klasa VIII b (28)

a
Bachmann Waldemar
Barabasz Tadeusz
Eibel Adam
Eltis Markus
Funkenstein Bronisław
Goldberg Roman
Grünblatt Salomon
Huczneker Maurycy
Janiszewski Mieczysław
Kordecki Andrzej
Kramer Salomon
Kropiwnicki Mieczysław
Liebhart Gustaw
Moneta Franciszek
Orzechowski Tadeusz
Piskozub Zbigniew
Rapp Wilhelm
Rupnicki Józef
Rześniowiecki Tadeusz
Szatkowski Bolesław
Załucki Kazimierz
Ziemiański Ignacy
b
Bujarski Tadeusz ($^{3}/_{9}$ 1930)
Kanafocki Roman ($^{20}/_{2}$ 1931)
Karpiński Józef ($^{15}/_{1}$ 1931)
Prodan Bazyli ($^{31}/_{3}$ 1931)
c
—
d
Sanojca Kazimierz
Zachara Czesław

X. Informacje na rok szkolny 1931|32.

1. Rok szkolny 1931/32 rozpocznie się uroczystem nabożeństwem dnia 1 września 1931. Prawidłowa nauka zacznie się 2 września 1931.

2. Egzaminy uzupełniające za rok szkolny 1930/31 odbędą się 1 września.

3. Egzamin wstępny do którejkolwiek klasy może uczeń zdawać tylko przed ferjami. W razie niepomyślnego wyniku może zdawać egzamin do klasy wyższej za rok.

Wszelkie egzaminy w gimnazjum tak wstępne, jak i prywatne odbywają się tylko przed ferjami.

4. Dla informacji kół rodzicielskich, które swe dzieci uczą prywatnie, podaje się adresy księgarni, w których mogą zamawiać programy naukowe, obecnie obowiązujące: Książnica polska T.N.S. W., Lwów Czarnieckiego 12, lub Książnica polska T. N. S. W. w Warszawie, Nowy Swiat 59.

Kołomyja w czerwcu 1931.

Boroń Stanisław
dyrektor.